

Tabela. Użytki ekologiczne na terenie gminy Szubin

Miejscowość	Rodzaj użytku	Powierzchnia (ha)	Działka ewidencyjna	Akt ustanawiający
Chobielin	Teren podmokły	1,91	1/19LP	Rozporządzenie Nr 1/2004 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19 stycznia 2004 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2004 r. Nr 8, poz. 76)
Żurczyn	Bagno	7,66	132/5 LP, 177/3 LP	Rozporządzenie Nr 1/2004 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19 stycznia 2004 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2004 r. Nr 8, poz. 76)
Żurczyn	Bagno	25,40	211/2 LP, 245/1 LP	Rozporządzenie Nr 323/95 Wojewody Bydgoskiego z dnia 29 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz.Urz.Woj.Bydg. z 1996 r. Nr 6, poz. 31)

Tabela. Pomniki przyrody na terenie gminy Szubin

Miejscowość	Działka ewidencyjna	Rodzaj pomnika	Obwód pomnika (cm)	Akt ustanawiający	
Małe Rudy	42/2	Drzewo	Jesion wyniosły	418	1
Małe Rudy	156	Skupisko 26 drzew	Dąb szypułkowy, Lipa drobnolistna, Klon zwyczajny	Dęby: 123, 210, 160, 360, 245, 230, 180, 155, 280, 260, 224, 57, 62, 56, 220; Lipa 157, Klony: 280, 200, 176, 104, 190, 170, 226, 190, 184, 150	2
Małe Rudy	270/2	Skupisko 6 drzew	Lipa drobnolistna	134 - 283	2
Małe Rudy	270/2	Drzewo	Klon zwyczajny	223	2
Małe Rudy	270/2	Drzewo	Dąb szypułkowy	306	2
Zalesie	151	Skupisko 5 drzew	Dąb szypułkowy	510, 470, 460, 410, 440	3
Tur	88/1; 645	Skupisko 2 drzew	Dąb szypułkowy	300, 350	3
Kowalewo		Drzewo	Lipa drobnolistna	306	4
Rynarzewo	590	Skupisko 2 drzew	Robinia grochodrzew	205, 355	5
Chobielin	1	Aleja 97 drzew	Kasztanowiec zwyczajny	180 - 340	6
Małe Rudy	270	Skupisko 4 drzew	Lipa drobnolistna	290; 210; 210; 203	7
Chobielin	131/4	Skupisko 3 drzew	Lipa drobnolistna, Dąb szypułkowy, Robinia grochodrzew	Lipa drobnolistna 440, Dąb szypułkowy 390, Robinia grochodrzew 300	8
Stary Jaruzyn	18/2	Drzewo	Jesion wyniosły	265	8
Królikowo	515	Drzewo	Jesion wyniosły	265	8
Łachowo	57/1	Drzewo	Jesion wyniosły	420	8
Chomętowo	58/1	Drzewo	Lipa drobnolistna	454	9
Ciężkowo	65/1	Drzewo	Dąb szypułkowy	433	9
Kowalewo	93/1	Drzewo	Dąb szypułkowy	470	9
Królikowo	573	Drzewo	Dąb szypułkowy	652	9
Królikowo		Skupisko 5 drzew	Buk zwyczajny, Dąb szypułkowy	224, 217; 369, 290, 256	9
Królikowo		Skupisko 4 drzew	Młorzęb dwuklapowy, Orzech czarny, Lipa drobnolistna, Klon polny	155; 250; 320; 230	9
Łachowo		Drzewo	Jesion wyniosły	390	9
Małe Rudy	270	Drzewo	Dąb szypułkowy	415	9
Pińsko	3239	Skupisko 5 drzew	Dąb szypułkowy	540, 490, 450, 440, 430	9
Retkowo		Skupisko 17 drzew	Topola biała, Jesion wyniosły, Dąb szypułkowy, Lipa drobnolistna, Platan klonolistny, Kasztanowiec zwyczajny	477, 348; 302, 296, 260; 261-340; 220-259; 325, 267; 263	9
Rynarzewo	653	Skupisko 2 drzew	Dąb szypułkowy	520, 410	9
Rynarzewo		Skupisko 2 drzew	Jesion wyniosły	392, 257	9
Rynarzewo		Drzewo	Lipa drobnolistna	325	9
Stonawy		Drzewo	Dąb szypułkowy	350	9
Stupy	108/4	Skupisko 11 drzew	Topola biała, Jesion wyniosły, Lipa drobnolistna, Lipa szerokolistna	437, 300; 261-306; 198-300; 121-150	9
Szubin-miasto	1697/1	Drzewo	Lipa drobnolistna	420	9

Szubin-miasto		Drzewo	Kasztanowiec zwyczajny	412	9
Szubin-miasto	30/41	Skupisko 5 drzew	Platan klonolistny, Dąb szypułkowy, Jesion wyniosły	P. 310; Db.: 315, 302, 300; J. 279	9
Szubin-miasto	1705	Skupisko 2 drzew	Dąb szypułkowy, Żywotnik olbrzymi	304; 112	9
Tur	3128	Drzewo	Dąb szypułkowy	345	9
Tur	3131/2	Głaz narzutowy		440	9
Grzeczna Pana	3209/1	Drzewo	Dąb szypułkowy	410	9
Wrzosey		Drzewo	Dąb szypułkowy	540	9
Zalesie		Aleja 82 drzew	Lipa drobnolistna	120-340	9
Zalesie	31	Skupisko 28 drzew	Dąb szypułkowy, Klon pospolity, Wiąz szypułkowy, Dąb burgundzki, Modrzew europejski, Choina kanadyjska, Wiąz syberyjski, Klon jawor, Cis pospolity, Daglezja zielona, Lipa długoogonkowa, Lipa drobnolistna, Buk zwyczajny		9

1 - Uchwała Nr XXXIII/249/2009 Rady Miejskiej w Szubinie z dnia 20 marca 2009 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody ożywionej - drzewa, na terenie miejscowości Małe Rudy gm. Szubin (Dz.Urz.Woj.Kuj.-Pom. z 2009 r. Nr 44, poz. 942)

2 - Uchwała Nr XI/72/07 Rady Miejskiej w Szubinie z dnia 30 sierpnia 2007 r. w sprawie ustanowienia drzew oraz skupiska drzew pomnikami przyrody, na terenie miejscowości Małe Rudy gmina Szubin (Dz.Urz.Woj.Kuj.-Pom. z 2007 r. Nr 118, poz. 1747)

3 - Uchwała Nr VII/59/03 Rady Miejskiej w Szubinie z dnia 26 czerwca 2003 r. w sprawie uznania sędziwych i okazałych dębów za pomniki przyrody (Dz.Urz.Woj.Kuj.-Pom. z 2003 r. Nr, 117 poz. 1649)

4 - Uchwała Nr XXIII/226/2001 Rady Miejskiej w Szubinie z dnia 19 lutego 2001 r. w sprawie: uznania za pomnik przyrody (Dz.Urz.Woj.Kuj.-Pom. z 2001 r. Nr 60, poz. 1173)

5 - Rozporządzenie Nr 13/97 Wojewody Bydgoskiego z dnia 14 kwietnia 1997 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz.Urz.Woj.Bydg. z 1997 r. Nr 16, poz. 78)

6 - Rozporządzenie Nr 322/95 Wojewody Bydgoskiego z dnia 29 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz.Urz.Woj.Bydg. z 1996 r. Nr 6, poz. 30)

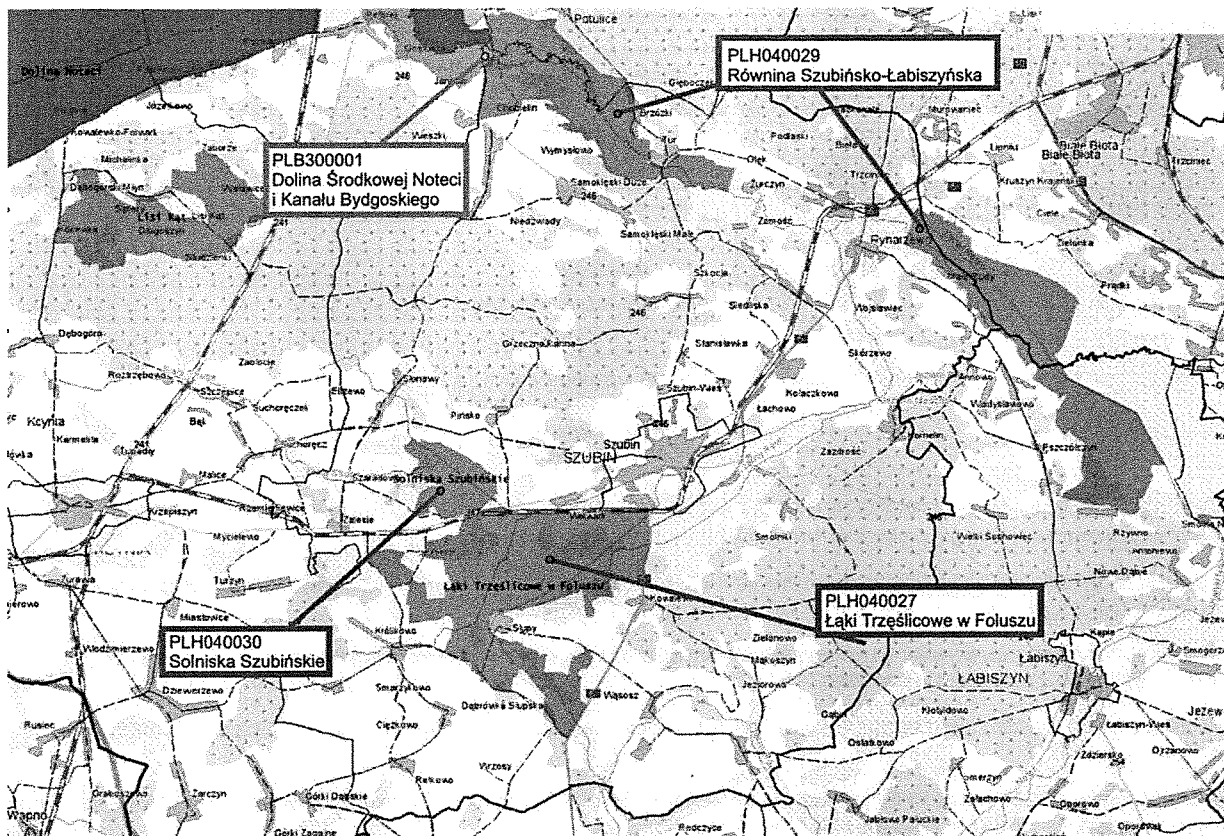
7 - Rozporządzenie Nr 36 Wojewody Bydgoskiego z dnia 14 lutego 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz.Urz.Woj.Bydg. z 1995 r. Nr 3, poz. 11)

8 - Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz.Urz.Woj.Bydg. z 1994 r. Nr 20, poz. 316)

9 - Rozporządzenie Nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego (Dz.Urz.Woj.Bydg. z 1991 r. Nr 15, poz. 120)

Na terenie gminy chronione są także parki wiejskie w: Chobielinie, Chraplewie, Kończakowie, Królikowie, Łachowie, Retkowie, Starym Jaruzynie, Samokłęskach i Słupach, a także parki pałacowe w Pińsku i Zalesiu.

Na tle innych gmin województwa (także sąsiednich) rangę i powierzchnię obiektów i obszarów chronionych w gminie, uznać należy za relatywnie małą.

Rysunek. Obszary w sieci Natura 2000 na terenie gminy Szubin i w jej bezpośrednim sąsiedztwie.

Kolorem czerwonym zaznaczono specjalne obszary ochrony siedlisk, a niebieskim – obszary specjalnej ochrony ptaków. Podkład mapowy, granice administracyjne oraz granice obszarów pochodzą z serwera www.geoportal.gov.pl (w tym warstwa Natura 2000 – wms udostępniany przez GDOŚ)

GMINA SZUBIN W SIECI NATURA 2000

Natura 2000 to program utworzenia w krajach Unii Europejskiej wspólnego systemu (sieci) obszarów objętych ochroną przyrody. Podstawą dla tego programu jest Dyrektywa Ptasia, Dyrektywa Siedliskowa (Habitatowa) oraz szereg innych rozporządzeń i dokumentów wykonawczych. Celem programu jest zachowanie określonych typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków, które uważa się za cenne i zagrożone w skali całej Europy i wymienia w załącznikach Dyrektyw. W ramach programu wyznaczone zostają. Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków (Special Protection Areas – SPA; oznacza kodowo na terenie Polski jako PLB) oraz Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk (Special Areas of Conservation – SAC; oznaczane jako PLH), na których obowiązują specjalne regulacje prawne.

Obszar Natura 2000 został w Polsce wprowadzony w Ustawie o ochronie przyrody z 2004 roku:

„Art. 25. 1. Sieć obszarów Natura 2000 obejmuje:

- 1) obszary specjalnej ochrony ptaków,
- 2) specjalne obszary ochrony siedlisk.

2. Obszar Natura 2000 może obejmować część lub całość obszarów i obiektów objętych formami ochrony przyrody (wymienionych w ustawie).”

Obszary w sieci Natura 2000 na terenie gminy, to:

- Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego – obszar specjalnej ochrony ptaków - PLB300001
- Łąki Trzęślicowe w Foluszu - specjalny obszar ochrony siedlisk – PLH040027

- Równina Szubińsko-Łabiszyńska - specjalny obszar ochrony siedlisk – PLH040029
- Solniska Szubińskie - specjalny obszar ochrony siedlisk – PLH040030

Gmina Szubin jest więc w wyjątkowo dużym stopniu objęta tą formą ochrony. Wyznaczono tu 4 obszary, w tym jeden chroniony w ramach „dyrektywy ptasiej” (OSO - obszary specjalnej ochrony) - obejmuje on obszar gminy tylko w symbolicznym zakresie, gdyż rozciąga się w dolinie Noteci na zachód i północ od Chobielina i 3 w ramach „dyrektywy siedliskowej” (SOO - specjalne obszary ochrony). Spośród nich, 2 w całości zawierają się w granicach gminy, a jeden ma swoją kontynuację w sąsiedniej gminie Łabiszyn, ale na terenie gminy zajmuje dużą powierzchnię.

Szczegółowa charakterystyka form chronionych w ramach sieci Natura 2000 zawarta jest w standardowych formularzach danych (SDF) – opracowywanych indywidualnie dla każdego z obszarów.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

(rozdział opracowany na podstawie dotychczasowego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szubin – opracowanie WBPP w Bydgoszczy)

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. nr 162, poz. 1568) przy sporządzaniu i aktualizacji studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się zagadnienia związane z ochroną zabytków i opieką nad obiektami zabytkowymi. W Studium uwzględnia się problematykę dotyczącą ochrony zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków oraz parków kulturowych. W Studium ponadto ustala się strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące obszary, na których obowiązują ograniczenia, zakazy i nakazy mające na celu ochronę znajdujących się na tym terenie zasobów kulturowych, szczegółowo określone ustaleniami w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub decyzjami o warunkach zabudowy i decyzjami o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

W myśl przepisów, ochronie i opiece podlegają m.in. :

- zabytki nieruchome takie jak: krajobrazy kulturowe, układy urbanistyczne, ruralistyczne, zespoły budowlane, dzieła architektury i budownictwa, dzieła budownictwa obronnego, obiekty techniki, cmentarze, parki, ogrody i inne formy zaprojektowanej zieleni, miejsca upamiętniające wydarzenia historyczne, bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji,
- zabytki ruchome takie jak: dzieła sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej,
- zabytki archeologiczne takie jak: pozostałości terenowe osadnictwa pradziejowego i historycznego, cmentarzyska, kurhany, relikty działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej,
- nazwy geograficzne, historyczne lub tradycyjne nazwy obiektu budowlanego, placu, ulicy lub jednostki osadniczej.

Formami ochrony zabytków ustanowionymi prawem są:

- wpis do rejestru zabytków.
- uznanie za pomnik historii.
- utworzenie parku kulturowego.
- ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Działalność służb konserwatorskich i służb planowania przestrzennego w dziedzinie ochrony i rewitalizacji obiektów i zespołów zabytkowych opiera się przede wszystkim na rozpoznaniu i określeniu obiektów i obszarów, stanowiących przedmiot ochrony konserwatorskiej, wprowadzanej w akty prawa miejscowego, jakim są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Zapisy te oparte są na wytycznych konserwatorskich sporządzanych przez urzędy ochrony zabytków. Studium uwarunkowań i kierunków wskazuje sposoby sprawowania ochrony zabytków, jakie realizowane mają być w miejscowych planach sporządzanych w oparciu o Studium. Są one także wskazówkami przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy i lokalizowaniu inwestycji celu publicznego w sytuacji braku w danym obszarze aktualnego planu zagospodarowania przestrzennego.

Na terenie gminy obowiązują strefy ochrony konserwatorskiej i archeologicznej (przedstawione na rysunku Studium):

Strefa „A” pełnej ochrony konserwatorskiej - strefa pełnej ochrony konserwatorskiej wyznaczona jest dla obiektów i obszarów szczególnie wartościowych, do bezwzględnego zachowania. Strefą „A” obejmuje się obszar, na którym elementy historycznego układu przestrzennego, takie jak zabudowa i jej rozplanowanie oraz związany z nimi integralnie teren i krajobraz, zachowały się w wysokim stopniu. Celem działalności konserwatorskiej w strefie „A” jest przede wszystkim zachowanie zabudowy historycznej, jej konserwacja, rewitalizacja, zachowanie towarzyszącej historycznej zieleni komponowanej, usuwanie obiektów dysharmonizujących, dostosowanie nowej, wprowadzanej w obszarze zabudowy, do historycznej kompozycji ruralistycznej w zakresie sytuacji, skali, bryły, podziałów architektonicznych, proporcji powierzchni muru i otworów wraz z nawiązaniem form współczesnych do lokalnej tradycji architektonicznej, dostosowanie współczesnych funkcji do wartości zespołów zabytkowych, eliminacja funkcji uciążliwych, dążenie do kompleksowych badań historycznych obszaru.

Strefa „B” ochrony konserwatorskiej - strefa ochrony konserwatorskiej wyznaczona dla terenów zawierających znaczną część elementów historycznie ukształtowanej struktury przestrzennej o wartościach kulturowych. Obszary objęte strefą „B” podlegają rygorom w zakresie utrzymania historycznego rozplanowania i zasadniczych elementów istniejącej substancji o wartościach kulturowych oraz charakteru i skali nowej zabudowy. Celem działalności konserwatorskiej w strefie „B” jest: zachowanie historycznego układu zabudowy (linie zabudowy, proporcje gabarytów i wysokości, podziały historyczne, wkomponowanie w krajobraz naturalny), zachowanie zabudowy historycznej (jej konserwacja i rewitalizacja), dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji, zachowanie kompozycji i układów zieleni historycznej, parków, alei i cmentarzy, usuwanie obiektów dysharmonizujących.

Strefa „W” ochrony archeologicznej - strefa „W” obejmuje tereny o rozpoznanej zawartości relikwów archeologicznych posiadających własną formę terenową. Celem działalności konserwatorskiej w strefie „W” jest zachowanie i konserwacja obiektów zabytkowych, ich ekspozycja w terenie z pozostawieniem obszarów otwartych o charakterze muzealnym.

Sposoby ochrony i działania konserwatorskie na obszarze poszczególnych stref są realizowane w oparciu o przepisy odrębne.

Na terenie gminy i miasta Szubin, według ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, znajduje się 287 obiektów i zespołów zabytkowych objętych ochroną konserwatorską.

Obszar gminy i miasta Szubin należy do wyróżniających się w województwie pod względem ilości i jakości, usytuowanych tu zabytkowych obiektów architektury i budownictwa reprezentowanych między innymi przez: zespoły zabudowy miejskiej w Szubinie, zespoły pałacowo - parkowe z zespołami zabudowy folwarcznej (15) we wsiach Chobielin, Chomętowo, Chraplewo, Ciężkowo, Dąbrówka Słupska, Kołaczkowo, Królikowo, Pińsko, Retkowo, Samokłęski Duże, Słupy, Wojślawiec, Zalesie, Żędowo, w mieście Szubinie, same

zespoły folwarczne (3) we wsiach Łachowo, Tur, Żurczyn, oraz, w mniejszym stopniu, zespoły kościelne (8) we wsiach: Ciężkowo, Rynarzewo, Samokłęski Duże, Słupy, Szaradowo i 3 w mieście Szubinie.

Znaczne ograniczenie ewentualnych przekształceń zwartej zabudowy miasta Szubina stanowią 153 zabytkowe budynki, z których tylko niewielką część wpisano do rejestru zabytków. Są wśród nich zarówno obiekty użyteczności publicznej, jak i domy mieszkalne, budynki produkcyjne i usługowe. Ze względu na tak wielkie znaczenie zabytkowe miasta Szubina, opracowane zostało studium historyczne, które określa zasady, ograniczenia i inne wytyczne mające służyć do kształtowania nowej zabudowy, oraz uwarunkowania do zmian sposobu użytkowania terenów w sąsiedztwie obiektów zabytkowych, między innymi w formie ustanowionych stref ochrony konserwatorskiej „A” i „B”.

W wyniku archeologicznych badań powierzchniowych, na obszarze gminy, ustanowione zostały strefy ochrony archeologicznej (strefy „W”). Wyodrębnione 102 tereny obejmujące zewidencjonowane stanowiska archeologiczne, oraz rozpoznane i potencjalne obszary występowania stanowisk archeologicznych. Do studium wykorzystano informacje, dotyczące przedmiotowych stref, zapisane w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Szubin z 1993 r. (rysunek planu w skali 1:10 000), oraz zaktualizowane przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w 1999 r. strefy ochrony konserwatorskiej „A” i „B” oraz archeologicznej „W” przedstawione w części graficznej studium w skali 1:10 000 i w części opisowej (dalej).

Stanowiska archeologiczne pochodzą z różnych okresów, w tym z epoki kamienia (starszej, środkowej i neolitu z potwierdzeniem występowania ludności kultury ceramiki wstęgowej kłutej, kultury pucharów lejkowatych, kultury amfor kulistych, kultury ceramiki sznurowej), z epoki brązu (ludność kultury iwieńskiej, przedłużyckiej), z epoki żelaza (z okresu halsztackiego z ludnością kultury łużyckiej, kultury wschodniopomorskiej, z podokresu lateńskiego z ludnością kultury wschodniopomorskiej, kultury grobów kloszowych, kultury grobów jamowych, kultury wenedzkiej, z podokresu rzymskiego, wędrowek ludów), z epoki feudalnej (z okresu średniowiecza i z czasów nowożytnych).

Na terenie gminy objęto strefą „B” ochrony konserwatorskiej 49 cmentarzy ewangelickich (w 33 miejscowościach), 5 cmentarzy rzymsko-katolickich.

Strefami „B” ochrony konserwatorskiej objęte zostały zespoły wiejskie wszystkich wsi sołeckich i kilku innych.

Strefą „A” pełnej ochrony konserwatorskiej na terenie gminy objęto 5 kościołów rzymsko-katolickich (w 4 miejscowościach), kilka zespołów pałacowo-parkowych.

Podstawowym elementem wytycznych konserwatorskich do studium jest ustalenie obszarów podlegających ochronie, a więc wyznaczenie stref ochrony konserwatorskiej. Wyznaczenie stref następuje w oparciu o analizę stanu istniejącego, analizę przekazów historycznych, kartograficznych i ikonograficznych.

Historia miasta Szubin

Położenie miasta w układzie historycznym

Północny brzeg rzeki Gąsawki, na południowym brzegu znajdują się ruiny XIV wiecznego zamku. Pierwsza wzmianka o Szubinie - 1365 r. (Kazimierz Wielki o kościele w Kwieciszewie), o Szubinie - mieście - 1458 r. Przebieg szlaków lądowych był zapewne głównym czynnikiem powstawania osadnictwa i miastotwórczym na terenie lokacji obecnego miasta, biorąc pod uwagę niedogodne warunki topograficzne (bagna i moczary otaczające niewielkie piaszczyste wzgórze - Celkowa /Ceglasta Góra/, Dziewicza Góra, Osowa Góra). Kolejne w czasie zagęszczanie się szlaków: „Bursztynowy” (z pierwszych wieków naszej ery), następnie znany z XII w. łączący Gniezno z Nakłem i Pomorzem, późniejsze w kierunku Wyszogrodu, Bydgoszczy i Łabiszyna, od 1895 r. linia kolejowa Żnin - Szubin - Bydgoszcz.

Własność

Od lokacji miejskiej (pomiędzy 1365 r. a 1458 r.) do 1830 r. miasto było własnością prywatną (pierwszym właścicielem był Sędziwoj Pałuka, od 1419 r. jego bratanek Maciej z Wąsosa - podkomorzy kaliski,

wojewoda kaliski, następnie rody Nałęczów, Czarnkowskich (wojewoda poznański), Zdarskich, i kolejni właściciele Chojewski, Krzysztof Opaliński, Zygmunt Grudziński, Opalińscy, Adam Konarzewski, rody Mycielskich, Skórzewskich, Baranowskich, w 1848 r. najwięcej nieruchomości na terenie miasta posiadał Karol Kiehn - Niemiec).

Przynależność administracyjna

Od poł. XVI w. Szubin należał do powiatu kcyńskiego, podporządkowanego władzom województwa kaliskiego, od 2. poł. XVIII w. władzom województwa gnieźnieńskiego, następnie w Księstwie Warszawskim (w l. 1807÷15) należał do departamentu bydgoskiego, w l. 1818÷87, w Wielkim Księstwie Poznańskim Szubin był siedzibą władz powiatowych (obok powiatu mogileńskiego i wągrowieckiego), podlegających rejencji (regencji) bydgoskiej, do 1938 r. w województwie poznańskim, w l. 1938÷39 w woj. pomorskim z siedzibą w Toruniu, w okresie okupacji niemieckiej w ramach rejencji bydgoskiej w okręgu Gdańsk-Prusy Zachodnie, w l. 1945÷50 w woj. pomorskim z siedzibą w Bydgoszczy, w l. 1950÷98 r. w województwie bydgoskim; od 1999 r. w powiecie nakielskim, należącym do województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Zabudowa

Do końca XVIII w. wszystkie budynki poza kościołem św. Marcina, plebanią i zamkiem były drewniane i spłonęły w większości w pożarach, z których po największym w 1797 r. pozostało jedynie 12 domów mieszkalnych i 4 stodoły na Starym Mieście. W 1812 r. było już 120 murowanych domów o konstrukcji szkieletowej drewnianej i 72 drewniane. Pożar w 1840 r. pozostawił ze Starego Miasta jedynie kościół św. Marcina (bez wieży) i zamek. Przełom XIX i XX wieku charakteryzuje się budową budynków wielokondygnacyjnych użyteczności publicznej (siedziby powiatowej administracji budowlanej, szkolnej, sąd, szpital, kościół ewangelicki, zakład wychowawczy /w dawnych zabudowaniach lazaretu/, Dom Polski, Szkoła dla Dziewcząt). Po rozkwicie miasta na przełomie wieków nastąpił regres trwający do dzisiaj, przerywany budową zespołów zabudowy mieszkaniowej: jednorodzinnej (w okresie okupacji niemieckiej 1939÷45 na pd. zach. od ul. Winnica i po 1945 r. dużego zespołu zabudowy jednorodzinnej, wolnostojącej na północny wschód od miasta) i wielorodzinnej (z lat 1960÷65 w rejonie dworca kolejowego, z lat 1970÷88 w rejonie ulicy Ogrodowej). Zespół zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w rejonie ulic H. Sienkiewicza, M. Konopnickiej i J. Matejki powstawał od końca XIX w. do 2 poł. XX wieku na działkach wydzielonych w 2. poł. XIX w.

Układ ulic i placów

Układ głównych placów miasta zmieniał się po pożarach, a aktualnie zachowany jest zasadniczy układ powstały po pożarze w 1840 r., rozbudowany kwartałami parterowej zabudowy wzdłuż nowo wytyczonych ulic (Sienkiewicza - Paderewskiego, Szkolnej), oraz zwartej parterowej zabudowy ulicowej w kierunku zachodnim wzdłuż ulicy Winnica i Kcyńskiej.

Architektura

Elementy stylowe w architekturze występujące na terenie miasta to neogotycki budynek kościoła ewangelickiego, ewangelicka kaplica cmentarna, poczta, eklektyczne elementy wystroju elewacji budynków wielokondygnacyjnych z przełomu XIX/XX w. Spośród obiektów zaliczonych - w studium historyczno - konserwatorskim - do grupy „o dobrej wartości zabytkowej” występują: kościół p.w. św. Marcina (XIV, XIX, pocz. XX w.), XIV w. ruiny zamku, drewn. kaplica p.w. św. Małgorzaty (XVII w., 1746 r.) i 6 budynków mieszkalnych, parterowych. Wartość zabytkową średnią przyznano ok. 70 budynkom mieszkalnym. Większość obiektów w mieście, w tym zaliczanych do zabytków, ze względu na lata wybudowania, ww. studium oceniło bardzo nisko, a głównym argumentem do ochrony konserwatorskiej było ich znaczenie w układzie przestrzennym zabudowy całego Starego Miasta. Zabudowa mieszkaniowa, parterowa murowana, z XIX w., charakteryzuje się murami częściowo o konstrukcji ryglowej wypełnionej cegłą, podłużnym układem, tynkami gładkimi, rzadko występuje w podmurówce okładzina kamienna (granit), prostymi szczytami, dachami dwuspadowymi symetrycznymi o spadkach 45o i 54o, krytych dachówką karpiówką, ceramiczną i cementową, okapem o niewielkim wysięgu ok. 40 cm, typowym niemieckim porządkiem podziału stolarki okiennej i drzwiowej. Studium historyczno - konserwatorskie opracowane w 1980 r. wytyczało zasady

sanacji, porządkującej zabudowę, w strefie Starego i Nowego Miasta, polegające na likwidacji elementów kolidujących z zabytkowymi zespołami zabudowy, uzupełnieniu pustych parcel, niegdyś zabudowanych „objektami gabarytowo i kształtem architektonicznym odpowiadającymi sąsiedniej zabudowie”, aż do „korekty” gabarytów wielokondygnacyjnych (2, 3 kond.) budynków dostosowując ... do sąsiedniej parterowej zabudowy.

Ożywienie funkcjonalne Starego Miasta ww. studium widziało m. in. poprzez wprowadzenie „placówek kulturalnych i pewnej liczby placówek handlowo usługowych, np. bibliotekę, klub, restaurację czy kawiarnię można by wprowadzić we wschodnią pierzeję Pl. Kościelnego.”

Obszary i obiekty ochrony konserwatorskiej

STREFY „W” OCHRONY ARCHEOLOGICZNEJ

Poz.	sołectwo / miejscowość	stanowisko
1	Chomętowo	obozowisko z epoki kamienia, punkty osadnicze kultury łużyckiej, przeworskiej i średniowieczne
2	Chomętowo	punkty osadnicze kultur łużyckiej i przeworskiej - osady średniowieczne i nowożytnie
3	Chomętowo Gąbin	osada kultury przeworskiej
4	Chomętowo Gąbin	osada kultury przeworskiej i późnośredniowieczna
5	Chomętowo Gąbin	osady kultury przeworskiej i późnośredniowieczna
6	Chomętowo Gąbin	punkty osadnicze kultury łużyckiej, późnośredniowieczne i no-wożytnie
7	Ciężkowo	punkty osadnicze kultury przeworskiej i późnośredniowiecznej
8	Dąbrówka Słupska	punkty osadnicze kultury łużyckiej i wczesnego średniowiecza
9	Dąbrówka Słupska	punkt osadniczy kultury łużyckiej
10	Dąbrówka Słupska	punkty osadnicze kultury amfor kulistych z neolitu i kultury łużyckiej
11	Stary Jarużyn	punkt osadniczy kultury pucharów lejkowatych /neolit/ i ślad osadn. z wczesnej epoki brązu
12	Stary Jarużyn	osad z wczesnego średniowiecza
13	Stary Jarużyn	punkt osadniczy z okresu rzymskiego
14	Kołaczkowo	ślady osadn. neolitycznego, punkty osadnicze z wczesnego i późnego średniowiecza
15	Kołaczkowo	punkt osadniczy kultury amfor kulistych z neolitu
16	Kołaczkowo	osady kultury przeworskiej i z wczesnego średniowiecza
17	Kornelin	punkty osadnicze kultury pucharów lejkowatych /neolit/ i średniowieczny
18	Kornelin	ślady osadnictwa kultury pucharów lejkowatych i z wczesnego okresu rzymskiego, osada z późnego średniowiecza i okresu nowożytnego
19	Kornelin	punkty osadnicze kultury pucharów lejkowatych, kultury amfor kulistych, z późnego średniowiecza
20	Królikowo	osada kultury pucharów lejkowatych, ślady osadn. neolitycznego i wczesnobrązowego cmentarzysko z okresu lateńskiego i rzymskiego, ślady osadn. z późnego średniowiecza
21	Królikowo	grodzisko pierścieniowate z wczesnego średniowiecza wraz z podgrodziami (strefa „A”)
22	Królikowo	osada z wczesnego średniowiecza
23	Królikowo	punkty osadnicze kultury przeworskiej i z późnego średniowiecza
24	Królikowo	punkty osadnicze kultury łużyckiej i przeworskiej, ślady osadn. z późnego średniowiecza
25	Królikowo	punkty osadnicze kultury przeworskiej i średniowieczny
26	Łachowo	punkt osadniczy z wczesnego średniowiecza i osada z późnego średniowiecza
27	Łachowo	osady neolityczne kultury pucharów lejkowatych i kultury amfor kulistych, punkt osadniczy kultury łużyckiej i ślady osadn. z późnego średniowiecza
28	Łachowo	ślady osadnictwa neolitycznego, punkt osadniczy z wczesnego średniowiecza i ślady osadn. późnośredniowiecznego
29	Mąkoszyn	punkty osadnicze kultury łużyckiej i przeworskiej, osady średniowieczne
30	Mąkoszyn	punkty osadnicze kultury iwierskiej i łużyckiej
31	Retkowo	punkty osadnicze z wczesnego i późnego średniowiecza
32	Retkowo	punkty osadnicze kultury iwierskiej /wczesna epoka brązu/, kultury przeworskiej i z późnego średniowiecza
33	Retkowo	punkty osadnicze kultury przeworskiej i średniowieczne
34	Małe Rudy	ślady osadn. kultury łużyckiej i przeworskiej, osada średniowieczna
35	Rynarzewo	punkty osadnicze kultury amfor kulistych /neolit/ z wczesnej epoki brązu, kultury łużyckiej, osada z wczesnego średniowiecza i ślady osadn. średniowiecznego
36	Rynarzewo	osada z wczesnego średniowiecza
37	Samokleski Duże	ślady osadnictwa kultur neolitycznych, punkty osadn. z okresu rzymskiego i wczesnego średniowiecza
38	Samokleski Duże	ślady osadnictwa z okresu lateńskiego i rzymskiego, punkty osadnicze z wczesnego średniowiecza do czasów nowożytnych
39	Samokleski Duże	punkt osadniczy kultury pucharów lejkowatych /neolit/, ślady osadn. kultury łużyckiej i z późnego średniowiecza

40	Samokłęski Duże	śląd osadn. neolitycznego, punkt osadniczy kultury łużyckiej, śląd osadn. kultury przeworskiej, śląd osadn. z późnego średniowiecza
41	Samokłęski Duże	śląd osadn. kultury komornickiej /mezolitu/ i kultury pucharów lejkowatych /neolitu/, punkt osadn. kultury łużyckiej
42	Samokłęski Duże	śląd osadn. z neolitu, osady kultury przeworskiej i z wczesnego średniowiecza /IX+XIII w./, punkt osadn. z późnego średniowiecza
43	Samokłęski Duże	punkty osadnicze kultury przeworskiej i z wczesnego średniowiecza /X+XII w./, śląd osadn. z późnego średniowiecza
44	Samokłęski Małe	osady wczesnego średniowiecza /IX+XIII w./, oraz z późnego średniowiecza i z czasów nowożytnych
45	Skórzewo	ślądy osadn. z wczesnej epoki brązu, punkt osadn. kultury łużyckiej i przeworskiej
46	Słonawy	osada kultury pucharów lejkowatych /neolitu/, śląd osadn. kultury amfor kulistych /neolitu/, osady kultury przeworskiej, ślądy osadn. późnośredniowiecznego i nowożytnego
47	Słonawy	osady kultury przeworskiej
48	Słonawy	obozowisko z wczesnej epoki brązu, ślądy osadn. kultury przeworskiej i z późnego średniowiecza
49	Słonawy	punkty osadnicze kultury pucharów lejkowatych /neolitu/, wczesnej epoki brązu, kultury łużyckiej i przeworskiej, oraz z późnego średniowiecza
50	Słonawy	osada kultury pucharów lejkowatych /neolitu/
51	Słonawy	osada kultury pucharów lejkowatych, śląd osadn. z wczesnej epoki brązu, osada z późnego średniowiecza i czasów nowożytnych
52	Smolniki	osada kultury łużyckiej i śląd osadn. z późnego średniowiecza
53	Smolniki	osada kultury pomorskiej i punkt osadn. późnośredniowieczny
54	Smolniki	osada z późnego średniowiecza i czasów nowożytnych
55	Smolniki	cmentarzysko kultury łużyckiej i punkt osadniczy późnośredniowieczny
56	Smolniki	osada kultury pucharów lejkowatych z neolitu, cmentarzysko kultury łużyckiej i śląd osadn. z późnego średniowiecza
57	Smolniki	osady kultury łużyckiej późnośredniowieczna
58	Szkocja	punkt osadniczy kultury amfor kulistych /neolitu schyłkowy/
59	Szkocja	punkty osadnicze kultury pucharów lejkowatych, kultury łużyckiej i z późnego średniowiecza
60	Szubin Wieś	obozowisko kultury komornickiej z paleolitu schyłkowego
61	Szubin Wieś	punkt osadniczy kultury amfor kulistych z neolitu schyłkowego, śląd osadn. kultury łużyckiej
62	Tur	punkt osadniczy z epoki kamienia, ślądy osadn. z okresu rzymskiego i późnego średniowiecza
63	Tur	obozowisko neolityczne, ślądy osadn. z okresu rzymskiego i okresu nowożytnego
64	Tur	obozowisko z paleolitu schyłkowego i śląd osadn. z okresu nowożytnego
65	Tur	obozowisko z paleolitu schyłkowego
66	Wąsosz	punkty osadnicze kultury łużyckiej i późnośredniowieczne
67	Wąsosz	punkty osadnicze kultury przeworskiej i późnośredniowieczne
68	Wąsosz	punkt osadniczy z późnego średniowiecza
69	Wąsosz	punkty osadnicze kultury łużyckiej i późnośredniowieczny
70	Wąsosz	punkt osadniczy kultury łużyckiej
71	Wąsosz	obozowisko mezolityczne i punkty osadnicze kultury łużyckiej
72	Wąsosz	punkt osadniczy kultury łużyckiej
73	Wąsosz	punkty osadnicze kultury łużyckiej i średniowieczny
74	Wolwark	punkty osadnicze kultury przeworskiej, osady z wczesnego średniowiecza
75	Wolwark	osada kultury pucharów lejkowatych z neolitu, punkt osadn. z wczesnej epoki brązu, osada z wczesnego średniowiecza
76	Wolwark	cmentarzysko z okresu lateńskiego i rzymskiego, osady z wczesnego i późnego średniowiecza
77	Wolwark	osada kultury pucharów lejkowatych, punkty osadnicze z wczesnej epoki brązu i kultury łużyckiej
78	Wolwark	osada z wczesnego średniowiecza
79	Wolwark	punkt osadn. kultury przeworskiej i osada z wczesnego średniowiecza
80	Wolwark	punkt osadn. kultury łużyckiej i osada z wczesnego średniowiecza
81	Wolwark	osady z wczesnego średniowiecza i średniowiecza
82	Zalesie	punkt osadn. kultury amfor kulistych /neolitu/, osady z wczesnego i późnego średniowiecza
83	Zalesie	osada kultury pucharów lejkowatych /neolitu/, ślądy osadnictwa z wczesnej epoki brązu, punkty osadnicze kultury przeworskiej, osady z wczesnego i późnego średniowiecza
84	Zalesie	punkt osadniczy kultury przeworskiej, śląd osadn. z wczesnego średniowiecza i osada z późnego średniowiecza
85	Zalesie	punkty osadnicze kultury pucharów lejkowatych /neolitu/, wczesnej epoki brązu, kultury łużyckiej i przeworskiej
86	Zalesie	osady z wczesnego i późnego średniowiecza do czasów nowożytnych
87	Zalesie	punkty osadnicze: kultury pucharów lejkowatych /neolitu/, kultury łużyckiej, osady kultury przeworskiej oraz z wczesnego i późnego średniowiecza
88	Zalesie	śląd osadnictwa neolitycznego, osada z wczesnego średniowiecza
89	Zalesie	osada z wczesnego średniowiecza
90	Zalesie	śląd osadnictwa neolitycznego, osada kultury łużyckiej i średniowieczna
91	Zalesie	osady kultury przeworskiej /okres rzymski/, śląd osadn.

		z późnego średniowiecza
92	Zalesie	osady z okresu lateńskiego, rzymskiego i wczesnego średniowiecza
93	Zalesie	osady kultury przeworskiej z okresu rzymskiego
94	Zalesie	punkt osadn. kultury pucharów lejkowatych z neolitu, ślad osadn. kultury łużyckiej, osady kultury przeworskiej i z wczesnego średniowiecza, ślad osadn. z późnego średniowiecza
95	Zalesie	ślad osadnictwa neolitycznego, osada z wczesnego i późnego średniowiecza
96	Zalesie	ślad osadnictwa neolitycznego, osada kultury przeworskiej
97	Zalesie	punkt osadniczy kultury ceramiki sznurowej /neolit/, osady kultury przeworskiej i z wczesnego średniowiecza
98	Zalesie	obozowisko neolityczne, osada z wczesnego średniowiecza, ślad osadnictwa z późnego średniowiecza
99	Zalesie	ślad osadn. neolitycznego, osada kultury przeworskiej
100	Żędowo	punkty osadnicze kultury łużyckiej, wczesnośredniowieczny i średniowieczne
101	Żędowo	punkty osadnicze kultury łużyckiej i wczesnośredniowieczny
102	Żurczyn	punkty osadnicze z paleolitu schyłkowego, neolitu, okresu lateńskiego i rzymskiego, wczesnego i późnego średniowiecza

KOŚCIOŁY RZYMSKO-KATOLICKIE

Kościoły rzymsko-katolickie na terenie gminy objęte strefą „A” pełnej ochrony konserwatorskiej:

- Ciężkowo
- Rynarzewo
- Rynarzewo
- Samokłęski Duże
- Zalesie
- W Szubinie objęto strefą „A” pełnej ochrony konserwatorskiej dwa kościoły rzymsko-katolickie.

CMENTARZE RZYMSKO-KATOLICKIE

Cmentarze rzymsko-katolickie na terenie gminy objęte strefą „B” ochrony konserwatorskiej:

- Słupy (czynny)
- Rynarzewo (czynny)
- Samokłęski Duże
- Zalesie-Szaradowo
- Chomętowo (czynny)

W mieście Szubinie objęto strefą „B” ochrony konserwatorskiej teren cmentarza rzymsko-katolickiego przy ul. Nakielskiej, z kaplicą cmentarną.

CMENTARZE EWANGELICKIE I INNE

Na terenie gminy są objęte strefą „B” ochrony konserwatorskiej cmentarze ewangelickie w następujących sołectwach:

- Chomętowo
- Ciężkowo
- Dąbrówka Słupska

- Godzimirz
- Grieczna Panna
- Grieczna Panna
- Stary Jaruzyn-Chobielin
- Kołaczkowo
- Kołaczkowo
- Kołaczkowo-Stanisławka
- Kornelin-Aleksandrowo
- Kornelin
- Kornelin-Jaktórka
- Kowalewo
- Mąkoszyn
- Małe Rudy
- Małe Rudy
- Samokłęski Duże
- Niedźwiady
- Samokłęski Duże
- Niedźwiady
- Samokłęski Małe
- Samokłęski Małe
- Słonawy
- Słonawy
- Smolniki
- Smolniki
- Szkocja
- Szkocja
- Szkocja
- Szubin Wieś
- Tur (czynny)
- Tur-Brzózki
- Tur-Brzózki
- Wąsosz

- Wolwark-Pińsko
- Zalesie
- Zamość
- Zamość
- Żędowo
- Żurczyn

łącznie na terenie gminy znajduje się 49 cmentarzy ewangelickich (w tym w mieście przy ul. Kcyńskiej, ob. park miejski), z których 39 jest objętych ochroną jako strefa B.

WYKAZ ZABYTKÓW WEDŁUG KART EWIDENCJI ZABYTKÓW

BRZÓZKI

1. Zespół wiejski i zabudowa murowana i drewniana z końca XIX i pocz. XX w. - „B”
2. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony ok. poł. XIX w. - „B”
Cmentarz położony na terenie płaskim, przy szosie Tur - Brzózki, w centrum wsi, w pobliżu zabudowań.
3. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX w. - „B”
Cmentarz położony na pn. krańcu wsi, z dala od zabudowań, na skraju lasu, na lekkiej skarpie.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Tur - Brzózki	4. Obozowisko z epoki kamienia
	5. Obozowisko z epoki kamienia, ślady osadnictwa z okresu rzymskiego i z późnego średniowiecza
	6. Obozowisko z epoki kamienia
	7. Obozowisko z epoki kamienia
	8. Obozowisko z epoki kamienia
Tur - Zacisze	9. Obozowisko z epoki kamienia.

CHOBIELIN

1. Chobielin - Młyn: zespół dworski - parkowy z 2 ćw. XIX w. (dawny dwór młynarza) „A” i „C”

wpisane do rejestru zabytków - Dwór 192/A

Dwór położony w zespole dworski - parkowym w pn. części wsi Chobielin, na lewym brzegu odnogi rzeki Noteć; w obrębie zespołu położony w jego wsch. części; drogi wewnętrzne na terenie założenia łączą dwór z położonym w zach. części założenia domem, tzw. „Jeśniczówką” i niewielkim budynkiem gospodarczym w części pd.; od strony elewacji zach. i pn. dwór otacza park; całe założenie ogrodzone.

Stan zachowania bardzo dobry.

Właściciel - Jan i Teresa Sikorscy, Chobielin

2. Chobielin - Młyn: cmentarz ewangelicki, nieczynny (w granicach zespołu wpisanego do rejestru) - „A” i „C”

Cmentarz położony na terenie płaskim, u podnóża skarpy, ok. 200 m na wschód od dworu.

3. Chobielin - Młyn - młyn zbudowany ok. poł. XIX w. „A” i „C”

wpisany do rejestru zabytków - (Jeśniczówka, jazy, młyn, park) A/2771-5

Budynek młyna położony nad korytem odnogi Noteci, na prawym brzegu rzeki, w miejscowości Chobielin, w pn. części wsi; w sąsiedztwie młyna od strony wsch. dom i niewielkie podwórze gospodarcze; teren na którym znajduje się młyn wraz z domem i podwórzem otoczony ogrodzeniem / siatka ogrodzeniowa z bramą wjazdową i bramką wejściową od strony elew. pn. młyna/ od strony pd. do młyna przylega jaz wodny.

Budynek w znacznej części nie użytkowany.

Właściciel - Fundacja Potulicka, Wojnowo 86 - 014 Sienko

4. Chobielin - park dworski - „A” i „C”

Park położony na tarasach, jary i wąwozy, szpalery i śladowo aleje. Stan parku zły.

Użytkownik - Państwowe Gospodarstwo Rolne Chwaliszewo.

5. Chobielin - pozostałość zespołu folwarcznego „B”

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Chobielin	6. Punkt osadniczy, ślad osadnictwa z wczesnej epoki brązu.
	7. Osada z wczesnego średniowiecza

CHOMĘTOWO

1. Zespół wiejski, zabudowa z pocz. XX w. (organistówka z 1910 r., szkoła, zespół dworski) - „B”

2. Cmentarz parafialny założony w 1 poł. XIX w. - „B”

Cmentarz położony na terenie lekko wzniesionym, przy szosie Wąsosz - Jabłówko, na południe od centrum wsi

3. Cmentarz ewangelicki, nieczynny zał. w XIX w. - „W”

Cmentarz usytuowany na pd. krańcu wsi, pomiędzy szosą prowadzącą do Żnina i drogą biegnącą do Redczyc, na terenie płaskim z dala od zabudowań.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Chomętowo	4. Obozowisko z epoki kamienia, osady kultury łużyckiej, kultury przeworskiej, średniowieczne i nowożytnie

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szubin – Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

61

5. Osady kultury łużyckiej, kultury przeworskiej, z wczesnego i późnego średniowiecza oraz nowożytne

CHRAPLEWO

1. Zespół dworsko - parkowy z folwarkiem i kolonią mieszkaniową - „A” i „B”

Majątek jest podzielony na trzy części - dworsko - parkową, podwórze folwarczne i osadę mieszkalną. Część dworsko - parkowa jest położoną najbardziej na pn. - wsch. częścią majątku. Dwór i podwórze folwarczne są usytuowane po południowej stronie drogi natomiast osada mieszkalna po stronie północnej. Od północy i wschodu dwór otacza niewielki park krajobrazowy, z małym stawem w części północnej. Dwór zbudowany na pocz. XIX w., w XX w. gruntownie przebudowany, klasycystyczny, przekształcony w duchu eklektycznym.

Park i pałac wpisane są do rejestru zabytków- 193/A

właściciel PGR Chwaliszewo gm. Kcynia

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Chraplewo

2. Ślad osadnictwa kultury łużyckiej, osady kult. przeworskiej i późnośredniowiecznej
- 3 - 7 Osady z późnego średniowiecza.

CIEŻKOWO

1. Zespół wiejski w tym zespół dworski z końca XIX i pocz. XX w. - „B”

2. Zespół kościoła ewangelickiego, obecnie rzymsko - katolicki p. w. św. Stanisława Bpa z poz. XX w. - „A”

3. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony ok. poł. XIX w. - „B”

Cmentarz położony na niewielkim wzniesieniu, na skraju lasu, z dala od zabudowań ok. 250 m od szosy Królikowo - Retkowo.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Cieżkowo

4. Osadnictwo kultury amfor kulistych, kultury łużyckiej i późnośredniowieczna
5. Osada późnośredniowieczna
6. Osada kultury przeworskiej i późnośredniowieczna
7. Osada kultury łużyckiej
8. Osada kultury łużyckiej i późnego średniowiecza.

DĄBRÓWKA SŁUPSKA

1. Zespół wiejski: zabudowa z k. XIX i pocz. XX w. (m. in. szkoła, pozostałości zespołu dworskiego) - „B”

2. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX/XX w. - „B”

Cmentarz położony na terenie płaskim, przy polnej drodze, w centralnej części wsi.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Dąbrówka Słupska 3 - 5 Osada z późnego średniowiecza

6. Osady kultury przeworskiej i późnośredniowieczna
7. Osada z późnego średniowiecza
8. Osady kultury amfor kulistych, kult. przeworskiej i późnośredniowieczna
- 9 - 10 Osada kultury łużyckiej
- 11 Zapisane w Wąsoszu
- 12 - 13 Osady neolityczne kultury łużyckiej, przeworskiej i średniowieczne

DROGOSŁAW

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Drogosław

1. Osadnictwo neolityczne, wczesnośredniowieczne i nowożytne.

GODZIMIERZ

1. Zespół wiejski zabudowa drewniana i murowana z 2 poł. XIX i pocz. XX w. (m.in. budynek dawnej szkoły) - „B”

2. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX w. - „B”

Cmentarz położony na skarpie, ok. 100 m od szosy prowadzącej przez wieś, od zach. las, od pd. - wsch. uprawa leśna.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Godzimierz

3. Osadnictwo z wczesnej epoki brązu, wczesnego i późnego średniowiecza
4. Osada późnośredniowieczna.

GRZECZNA PANNA

1. Zespół wiejski, zabudowa murowana i drewniana gospodarcza z k. XIX i pocz. XX w. - „B”

2. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX w. - „B”

Cmentarz położony na niewielkim wzniesieniu, przy drodze biegnącej przez wieś, na zachód od centrum wsi, na skraju lasu.

3. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX w. - „B”

Cmentarz położony na niewielkim wzniesieniu, z dala od zabudowań, na skraju lasu, na pn. - wsch. od centrum wsi.

4. Siedlisko Suchy Pies: zabudowa XIX w. i cmentarz ewangelicki nieczynny z XIX w. - „B”

Cmentarz położony w lesie, ok. 50 m od drogi leśnej Suchy Pies - Niedźwiady, z dala od zabudowań.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Grzeczna Panna

5. Osadnictwo neolityczne i późnośredniowieczne
6. Osadnictwo z neolitu, wczesnej epoki brązu i średniowiecza.

JARUŻYN

1. Zespół wiejski: zabudowa szeregowa, drewniana - 1 poł. XX w. - „B”

2. Cmentarz ewangelicki, nieczynny założony w XIX w. - „B”

Cmentarz położony na terenie płaskim, na polu, ok. 300 m od drogi biegnącej przez wieś. W sąsiedztwie cmentarza lasek.

3. Zespół dworsko - parkowy z pozostałościami zabudowy folwarcznej - „A”, „B” i „C”

Dwór z II poł. XIX w. obecnie mieszkania. Folwark z 1880 r. Park bardzo zniszczony i zaniedbany.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szubin – Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

62

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE „W”

Jarużyn

4. Punkt osadniczy z okresu rzymskiego - „W”

KOŁACZKOWO

1. Zespół folwarczny z XIX/XX w. i dwór przebudowany, pozostałość parku, zabudowania gospodarcze - „B”

2. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX w. - „B”

Cmentarz położony przy drodze Zazdrość - Kornelin na niewielkim wzniesieniu, na skraju lasu, z dala od zabudowań.

3. Dworzec kolejowy (4 ćw. XIX w.) - „B” (Dołączono do miejscowości Zazdrość)

4. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX w. - „B”

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Kołczkowo

5. Osadnictwo średniowieczne

6. Osadnictwo z neolitu schyłkowego, z wczesnego i późnego średniowiecza

7. Osadnictwo średniowieczne

8. Osadnictwo średniowieczne

9. Osadnictwo z okresu rzymskiego i wczesnego średniowiecza

10. Osadnictwo z okresu rzymskiego i wczesnego średniowiecza

11. Osada z neolitu schyłkowego.

KORNELIN

1. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX w. - „B”

Cmentarz położony na terenie płaskim, w polu, z dala od zabudowań, na wsch. od centrum wsi.

2. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX w. - „B”

Cmentarz położony w przysiółku Jaktórka, na terenie płaskim, na skraju lasu, z dala od zabudowań.

3. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX w. - „B”

Cmentarz położony w przysiółku Aleksandrowo, w polu, na terenie płaskim, z dala od zabudowań.

11. Zespół wiejski - zabudowa z k. XIX i pocz. XX w. podlega ochronie - „B”

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Kornelin

4. Osadnictwo neolityczne, średniowieczne i nowożytnie

5. Osada średniowieczna

6. Osada z późnego średniowiecza i nowożytności

7. Osadnictwo z neolitu, z okresu rzymskiego i nowożytnie

8. Osada nowożytna

9. Osadnictwo neolityczne, późnośredniowieczne i nowożytnie

10. Osadnictwo neolityczne, późnośredniowieczne i nowożytnie.

KRÓLIKOWO

1. Zespół pałacowo - parkowy z folwarkiem i zabudową mieszkaniową - „A” i „B”

Dwór z 1878 r. obecnie szkoła. Na terenie dawnego parku boisko sportowe, z parku pozostało kilka wartościowych drzew. Starodrzew związany z budynkiem szkoły pełni funkcje parku wiejskiego ze ścieżkami, polana rekreacyjna, strumykiem i stawem.

2. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX w. - „B”

Cmentarz usytuowany z dala od zabudowań, w polu, na lekkim wzniesieniu, w pobliżu lasku

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Królikowo

3. Osady neolityczne, ślady osadnictwa z wczesnej epoki brązu, cmentarzysko z okresu rzymskiego

4. Osada kultury pucharów lejkowatych

5. Osada kultury pucharów lejkowatych i ślad osadnictwa z wczesnego średniowiecza

6. Osady kultury pucharów lejkowatych i z epoki żelaza

7. Osada neolityczna

8. Osada neolityczna wczesnobrązowa i z okresu rzymskiego

9. Osada z okresu lateńskiego i rzymskiego

10. grodzisko wczesnośredniowieczne i osada podgradowa - „W” i „A”

śląd osadnictwa neolitycznego, osada wczesnośredniowieczna

11. Osady z okresu rzymskiego, z późnego średniowiecza i czasów

nowożytnych

12. Osady kultury przeworskiej i późnośredniowieczne

13. Obozowisko mezolityczne, osada późnośredniowieczna

14. Osady kultury przeworskiej i późnośredniowieczna

15. Osady kultury łużyckiej i przeworskiej

16. Osady kultury łużyckiej, przeworskiej i średniowiecznej

17. Osady kultury przeworskiej i średniowiecznej

18 - 19. Osady kultury łużyckiej, przeworskiej i średniowiecznej

20 - 23. Osady kultury przeworskiej i średniowiecznej

24. Cmentarzyska kultury pomorskiej.

ŁACHOWO

1. Zespół folwarczny: zabudowania z k. XIX i pocz. XX w. (mocno przekształcony), pozostałość parku dworskiego z XIX w. - „B” i „A”

Park zachowany szczątkowo, zachowało się niewielkie skupienie drzew, granica parku uległa zatarciu. Resztki paru wchłonał pobliski las - całość traktowana jest jako park. Dwa wysychające i zarośnięte oczka wodne. Pałac rozebrano w latach 80 -tych, zachował się magazyn z 1873 r.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE

Łachowo

2. Osadnictwo neolityczne i średniowieczne

3. Osada wczesno i późnośredniowieczna

4. Osad. neolityczne, kult. łużyckiej, wczesnej i późnośredniowiecznej,

5. Osadnictwo z neolitu schyłkowego i wczesnej epoki brązu, z wczesnego i późnego średniowiecza.

MAKOSZYN

1. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX w. - „B”

Cmentarz położony na niewielkim wzniesieniu, przy szosie Kowalewo - Gąbin, na wsch. skraju wsi, w bliskim sąsiedztwie zabudowań.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Mąkoszyn

2. Osady kultury łużyckiej, kultury przeworskiej, średniowieczne i nowożytnie

NIEDŹWIADY

1. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX w. - „B”

Cmentarz położony na niewielkim wzniesieniu, na skraju lasu, z dala od zabudowań, na zach. od centrum wsi.

2. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX w. - „B”

Cmentarz położony na terenie płaskim, przy drodze biegnącej przez wieś, w pobliżu zabudowań.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Niedźwiady

3. Obozowisko mezolityczne, osady z epoki neolitu i kultury łużyckiej
4. Ślad osadnictwa mezolitycznego, osada kult. łużyckiej, ślady osadnictwa z okresu rzymskiego i późnego średniowiecza.
5. Osada kult. łużyckiej
6. Osady późnośredniowieczne

NOWY ŚWIAT

1. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX w. - „B”

Cmentarz położony przy drodze prowadzącej do Smolnik, na skraju lasu, na terenie płaskim, z dala od zabudowań

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Nowy Świat

2. Osada kultury łużyckiej i wczesnośredniowieczna
3. Osada wczesnośredniowieczna
4. Osada średniowieczna

PIŃSKO

1. Zespół pałacowo - parkowy z poł. XIX w. - odnawiany i przebudowywany pałac o zatartych cechach stylowych. - „A” Wpisane do rejestru zabytków 123/A

Wolnostojący pałac położony we wsi Pińsko, w obrębie wydzielonego otoczonego pierwotnym ceglany murem folwarku, położonego w zach. części wsi, 2 km na półn. od szosy Szubin - Kcynia, od której prowadzi droga lokalna. Wieś otoczona ze wszystkich stron polami. Folwark składa się z części pałacowo - parkowej i podwórza gospodarczego na półd. Wjazd na teren kompleksu od wschodu. Pałac ustawiony na osi wsch. - zach., elewacją frontową zwrócony na półd., położony na terenie rozległego parku krajobrazowego z ok. poł. XIX w. o pow. 9,5 ha z systemem wodnym dzielącym park na dwie części (w półn. wsch. części oranżeria). Do pałacu prowadzi aleja kasztanowców i lip, a przed elewacją frontową liczne grupy starodrzewia. Czas powstania pałacu ok. 1870 r.

Pałac i park krajobrazowy zachowały się w dobrym stanie.

właściciel - AWRSP O. Bydgoszcz

2. Zespół folwarczny i kolonia mieszkaniowa - „B”

Stan zachowania układu podwórza folwarcznego oraz osady mieszkalnej jest bardzo dobry.

3. Cmentarz ewangelicki, nieczynny z XIX w. - „B”

Cmentarz położony w lesie, przy drodze, na terenie płaskim, na pn. od centrum wsi, z dala od zabudowań.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Pińsko

4. Osada k. pucharów lejkowatych
5. Osadnictwo k. pucharów lejkowatych i z wczesnej epoki brązu.
6 - 8. Osada wczesnośredniowieczna
9. Cmentarzysko z okresu rzymskiego i osada z wczesnego średniowiecza
10. Osadnictwo kult. pucharów lejkowatych, wczesnobrązowe i k. łużyckiej.
11. Osada wczesnośredniowieczna
12. Osada wczesno i późnośredniowieczna
13. Osady z okresu rzymskiego i z wczesnego średniowiecza.

RETKOWO

1. Zespół dworsko - parkowy - dwór z 4 ćw. XIX w., park XX w. - „A”

Dwór przebudowany. Park w złym stanie. Żywopłót z głogu, staw. Park przecięty szosą.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE

Retkowo

2. Osada średniowieczna
3. Osada średniowieczna
4. Osady kultury iwieńskiej i przeworskiej oraz z wczesnego i późnego średniowiecza
5. Osady z wczesnego i późnego średniowiecza
6. Osady kultury iwieńskiej, przeworskiej i z późnego średniowiecza
7. Osady kultury przeworskiej i późnośredniowieczne
8. Osady kultury przeworskiej i późnośredniowiecznej

MAŁE RUDY

1. Zespół wiejski, zabudowa wsi w kilku skupieniach częściowo przekształcona - „B”

2. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w pocz. XIX w. - „B”

Położony na terenie płaskim, ok. 120 m. od szosy Rudy - Władysławowo, przy drodze biegnącej przez wieś, od zach. cmentarza zabudowania wiejskie.

3. Cmentarz ewangelicki, nieczynny założony w XIX w. - „B”

Cmentarz położony na terenie płaskim, z dala od zabudowań, przy drodze polnej, na zach. i pn. od cmentarza znajduje się las sosnowy.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Rudy

4- 6. Osada średniowieczna
7. Osada kultury łużyckiej, średniowieczne i nowożytnie
8. Osada kult. łużyckiej i średniowiecznej

9. Osada średniowieczna
10. Osady kult. łużyckiej, średniowiecznej

RYNARZEWO

1. Zespół miejski, obecnie wieś. Prawa miejskie 1299 r. W 1934 r. utraciło prawa miejskie pozostałość układu miejskiego widoczna w czworobocznym rynku. Zabudowa z 2 poł. XIX w. i pocz. XX w.
2. Zespół kościoła parafialnego p.w. Św. Katarzyny, kościół z 1913 r. plebania i budynek gospodarczy - „A”
3. Zespół dawnego kościoła ewangelickiego, obecnie rzym. - kat. - „A”
4. Cmentarz parafialny zał. 1830 r. na cmentarzu pomnik Powstańców Wielkopolskich - „B”
Cmentarz położony na terenie płaskim, na południe od centrum wsi.
5. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony ok. poł. XIX w. - „B”
Cmentarz położony na terenie płaskim, na polu, w pobliżu szosy Rynarzewo - Szubin, od południa graniczy z gospodarstwem.
6. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, z końca XIX - „B”
W niedużej odległości od cmentarza żydowskiego, przy piaszczystej polnej drodze, w odległości ca 300 m od szosy Bydgoszcz - Szubin.
7. Wojśławiec - zespół folwarczny młyński, zał. na pocz. XX w. - „B”
8. Cmentarz ewangelicki, nieczynny (w zespołe młyńskim) - „B”
Cmentarz położony przy zabudowaniach PGR Wojśławiec, na niewielkim wzniesieniu.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Rynarzewo	9. Osadnictwo neolityczne kultury łużyckiej i przeworskiej oraz średniowieczne
	10. Osady wczesnośredniowieczne i nowożytny
	11. Osady średniowieczne
	12. Osady kultury amfor kulistych, wczesnobrązowe i nowożytny
	13. Wczesnośredniowieczne i nowożytny
	14. Osada kultury łużyckiej

SAMOKŁĘSKI MAŁE

1. Zespół wiejski - zabudowa z k. XIX w. i pocz. XX w. - „B”
2. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w poł. XIX w. - „B”
Cmentarz usytuowany na wysokiej skarpcie, ok. 30 m od szosy Samokłęski Duże - Tur, w pobliżu skrzyżowania z szosą prowadzącą do Szubina, w sąsiedztwie zabudowania gospodarcze.
3. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX w. - „B”
Cmentarz położony na terenie płaskim, przy szosie Tur - Samokłęski Duże, z dala od zabudowań, na wsch. od centrum wsi.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE

Samokłęski Małe	4. Osady średniowieczne i nowożytny
	5. Osady średniowieczne i nowożytny
	6. Osady wczesno i późnośredniowieczne
	7. Osada kult. łużyckiej
	8. Osada z późnego średniowiecza
	9. Osady kultury łużyckiej i przeworskiej.

SAMOKŁĘSKI DUŻE

1. Zespół pałacowo - parkowy wpisany do rejestru zabytków 195/A
Pałac został zbudowany w pn. - zach. narożniku parku krajobrazowego, w pobliżu podwórza. Front jest skierowany w stronę części gospodarczej, główny wjazd do parku i rezydencji znajdował się od strony pd. - wsch. zachowały się tam słupki bramy wjazdowej. Droga dojazdowa wiedzie przez park, od strony pn. Na terenie parku znajduje się również kuźnia. Park i pałac zachowane w bardzo dobrym stanie.
Właściciel - PGR Samokłęski
2. Zespół folwarczny z pozostałością kolonii mieszkaniowej - stajnia, wozownia, chlewnia, stodoła, gorzelnia, kuźnia, z końca XIX i pocz. XX w. - „B”
Osada mieszkalna nie istnieje. Podwórze folwarczne - budynki przebudowane, zachowany stary układ.
Właściciel - PGR Samokłęski
3. Zespół kościoła parafialnego - kościół p.w. Bartłomieja obecny zbudowany w 1888 - 92 - „A” i „B”
4. Cmentarz parafialny założony ok. poł. XIX w. - „B”
Cmentarz usytuowany w pd. - zach. części wsi na terenie płaskim.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Samokłęski Duże	5. Ślady osadnictwa neolitycznego, osady z okresu rzymskiego i wczesnego średniowiecza.
	6. Osada z wczesnego średniowiecza i ślad osadnictwa późnośredniowiecznego
	7. Osady średniowieczne
	8. Ślad osadnictwa średniowiecznego
	9. Ślad osadnictwa z okresu rzymskiego, osady średniowieczne
	10. Ślady osadnictwa z neolitu schyłkowego, z okresu rzymskiego i z wczesnego średniowiecza.
	11. Osadnictwo z neolitu okresu rzymskiego, z wczesnego średniowiecza.
	12. Osady z okresu rzymskiego, z wczesnego i późnego średniowiecza.

SKÓRZEWO

1. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX w. - „B”
Cmentarz położony na terenie płaskim przy polnej drodze w pobliżu zabudowań.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Skórzewo	2. Osada kultury przeworskiej
	3. Osady kult. łużyckiej, średniowieczne
	4. Osady z wczesnej epoki brązu, kult. łużyckiej, kult. przeworskiej, średniowieczne i nowożytny.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szubin – Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

SŁONAWY

1. Zespoły wiejskie - Stare Słonawy i Słonawy

Zabudowa murowana i drewniana z k. XIX i pocz. XX w. w tym zespół szkolny - „B”

2. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, zał. w 2 poł. XIX w. - „B”

Cmentarz położony w polu, na terenie płaskim, z dala od zabudowań, na wschód od centrum wsi

3. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony ok. poł. XIX w. - „B”

Cmentarz położony w lesie, na terenie płaskim, z dala od zabudowań, na pn. - zach. od centrum wsi.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Słonawy

4. Osada kult. pucharów lejkowatych

5. Ślady osadnictwa mezolitycznego i kult. łużyckiej osada późnośredniowieczna

6. Osada kult. pucharów lejkowatych, ślad osadnictwa z wczesnej epoki brązu, osada z późnego średniowiecza

7. Osady kultury pucharów lejkowatych i k. amfor kulistych

8. Osada kultury przeworskiej

9. Osadnictwo k. pucharów lejkowatych, wczesnobrązowe, k. łużyckiej, k. przeworskiej i późnośredniowieczne.

10 - 11. Osady k. pucharów lejkowatych i z wczesnej epoki brązu

12. Osadnictwo k. pucharów lejkowatych, k. łużyckiej.

13. Osadnictwo z wczesnej epoki brązu k. przeworskiej i późnośredniowiecznej

14. Osadnictwo k. pucharów lejkowatych i z wczesnej epoki brązu.

15. Osadnictwo k. pucharów lejkowatych, k. łużyckiej, z wczesnego

i późnego średniowiecza

16. Osada k. przeworskiej

17. Osadnictwo k. pucharów lejkowatych, k. amfor kulistych, k. przeworskiej i średniowieczne

SŁUPY

1. Zespół pałacowo - parkowy z zespołem folwarcznym - „A”, „B”, „C”

Pałac i park - znajdują się w pd. - zach. części majątku - park jest otoczony starym murem. Brama wjazdowa do tej części znajduje się od strony pd. Pałac jest ustawiony szczytem do podwórza folwarcznego. Na terenie parku, na zach. od pałacu zbudowano po wojnie magazyn, który obecnie pełni funkcję domu mieszkalnego.

Wpisany do rejestru zabytków A/222/1-2 (05.06.1987 r.)

właściciel - AWRSP Bydgoszcz

Zespół folwarczny - jest położony na terenie opadającym ku wsch., na pd. - wsch. od parku. Zbudowany w kształcie prostokąta, główny wjazd na teren podwórza znajduje się w pd. narożniku - zachował się tutaj fragment starego muru. Domy mieszkalne zostały przebudowane po II wojnie światowej.

Wpisany do rejestru zabytków A/222/1-2 (05.06.1987 r.)

właściciel - Państwowe przedsiębiorstwo Gospodarstw Rolnych w Słupach.

2. Zespół kościoła parafialnego p.w. św. Wita - „A”

3. Cmentarz parafialny, założony ok. poł. XIX w. - „B”

Cmentarz położony na terenie płaskim, przy szosie Słupy - Wąsosz, na wsch. od centrum wsi, z dala od zabudowań.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Słupy

4. Osada z późnego średniowiecza

5 - 6. Osada kultury łużyckiej i późnośredniowieczna

7. Osady średniowieczne

8 - 9. Osady kult. łużyckiej, kult. przeworskiej i późnośredniowieczne

10. Osady neolityczne, kult. łużyckiej i wczesnośredniowieczne

11. Osady wczesno - i późnośredniowieczne.

SMARZYKOWO

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Smarzykowo

1. Ślad osadnictwa kultury łużyckiej i osada z późnego średniowiecza

2. Osada późnośredniowieczna

3. Ślad osadnictwa kultury amfor kulistych i osada z późnego średniowiecza

4. Osada późnośredniowieczna

SMOLNIKI

1. Zespół wiejski, osada śródleśna, zabudowa z k. XIX/pocz. XX w. - „B”

2. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w 1 poł. XIX w. - „B”

Cmentarz położony na skraju lasu, na terenie płaskim, ok. 250 m od zabudowa.

3. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w 1 poł. XIX w. - „B”

Cmentarz położony na terenie płaskim, przy szosie Szubin - Łabiszyn, z dala od zabudowań.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Smolniki

4. - 7 Osada późnośredniowieczna i nowożytna

8. Osada kultury pucharów lejkowatych, cmentarzisko kult. łużyckiej, ślady osadnictwa kult. pomorskiej i średniowiecznej

9. Osada kultury łużyckiej i ślad osadnictwa późnośredniowiecznego

10. Ślad osadnictwa kultur wczesnoneolitycznych

i późnośredniowieczne

11. Osada kultury pomorskiej i z późnego średniowiecza

12. Cmentarzisko grobów podkloszowych, osady z wczesnego i późnego średniowiecza

13. Cmentarzisko podkloszowe

14. Cmentarzisko kult. łużyckiej i osada późnośredniowieczna

15. Osady kultury łużyckiej i późnośredniowieczne

STANISŁAWKA

1. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX w. - „B”
Cmentarz usytuowany na skraju lasu, z dala od zabudowań, na pd. od centrum wsi.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE „W”

- Stanisławka
2. Osada wczesnośredniowieczna
  3. Osadnictwo ze schyłkowego neolitu i wczesnej epoki brązu oraz wczesnośredniowieczne

SZARADOWO

1. Zespół wiejski - zabudowa z k. XIX i pocz. XX w. - „B”
2. Zespół kościelny - kościół parafialny p.w. Św. Mikołaja, zbudowany w 1838 r. spalony i odbudowany w 1886, obok plebania i organistówka - „A”
3. Cmentarz parafialny zał. w 1 poł. XIX w. powiększony w 1913 r. - „B”

Cmentarz położony na terenie płaskim ok. 200 m na wschód od kościoła.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

- Szaradowo
4. Osada z wczesnego średniowiecza
  5. Ślad osadnictwa kult. amfor kulistych osada z wczesnego średniowiecza
  6. Punkt osadniczy z okresu rzymskiego, osadnictwo średniowieczne
  7. Osada kult. pucharów lejkowatych, ślad osadnictwa z wczesnej epoki brązu, osady z okresu rzymskiego, wczesnego i późnego średniowiecza
  8. Osadnictwo kult. pucharów lejkowatych z wczesnej epoki brązu, kultury przeworskiej, kultury łużyckiej
  9. Ślady osadnictwa kultury łużyckiej i przeworskiej, osada z wczesnego średniowiecza.
  10. Ślad osadnictwa neolitycznego, osady z okresu rzymskiego i późnego średniowiecza
  11. Ślad osadnictwa z epoki kamienia, osada wczesnośredniowieczna
  12. Ślad osadnictwa kultury łużyckiej, osada wczesnośredniowieczna
  13. Osada średniowieczna i nowożytna
  14. Osada średniowieczna
  15. Ślady osadnictwa neolitycznego i z wczesnej epoki brązu, osady kultury łużyckiej, kultury przeworskiej i wczesnośredniowieczne.

SZKOCJA

1. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony ok. poł. XIX w. - „B”
Cmentarz położony na terenie płaskim, ok. 50 m od drogi biegnącej przez wieś, w pobliżu zabudowań.
2. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX w. - „B”
Cmentarz położony na terenie płaskim, w lesie, z dala od zabudowań, ok. 70 m od drogi biegnącej przez wieś.
3. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX w. - „B”
Cmentarz położony na wzniesieniu, na polu, z dala od zabudowań, ok. 100 m od rzeki Noteć.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

- Szkocja
4. Osada kult. amfor kulistych
  5. Osadnictwo kultury pucharów lejkowatych kultury łużyckiej i późnośredniowieczne
  6. Osadnictwo neolityczne, kult. łużyckiej, i średniowieczne
  7. Ślad osadnictwa neolitycznego i średniowiecznego
  8. Osada kult. pucharów lejkowatych
  9. Osada z wczesnego i późnego średniowiecza
  10. Osady kult. łużyckiej i nowożytne

SZUBIN WIEŚ

1. Cmentarz poepidemiczny z XIX w. - „B”
Cmentarz położony w polu, ok. 100 m od drogi Szubin - Grzeczna Panna

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

- Szubin Wieś
2. Osadnictwo ze schyłkowego neolitu i późnego średniowiecza
  3. Obozowiska z paleolitu schyłkowego i mezolitu
  4. Obozowisko z epoki kamienia, osada z późnego średniowiecza
  5. Osadnictwo kultury amfor kulistych kult. łużyckiej
  6. Osady średniowieczne
  7. Osada z późnego średniowiecza
  8. Ślady osadnictwa z epoki kamienia, osady średniowieczne
  9. Ślad osadnictwa z wczesnej epoki brązu, osada z późnego średniowiecza.

TUR

1. Zespół wiejski - zabudowa z XIX i pocz. XX w. - „B”
Pozostałości zabudowy folwarcznej z 1 poł. XIX w, przebudowane, murowane z kamienia granitowego, dawna szkoła ewangelicka, dawny zajazd, domy mieszkalne zabudowa przemysłowa
2. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX w. - „B”
Cmentarz położony na terenie płaskim, w centrum wsi, w pobliżu zabudowań.

STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

- Tur
3. Cmentarzysko kultury pomorskiej
- Tur - Berlinek
4. Obozowisko z epoki kamienia
  5. Osada z późnego średniowiecza i epoki kamienia
- Tur
6. Ślad osadnictwa kult. łużyckiej i osada z późnego średniowiecza i nowożytności
  7. Obozowisko z paleolitu schyłkowego
  8. Cegielnia - obozowisko z paleolitu schyłkowego

9. Osady z wczesnego i późnego średniowiecza.

WOLWARK

1. Zespół wiejski - zabudowa z 2 poł. XIX w. - „B”
  2. Stacja kolejowa - zabudowa z 4 ćw. XIX w. - „B”
  3. Cmentarz ewangelicki, nieczynny - „B”
- STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”
- Wolwark
4. Osady z wczesnego i późnego średniowiecza
  5. Osady z neolitu i okresu rzymskiego
  6. Osadnictwo kultury pucharów lejkowatych i kult. amfor kulistych
  7. Osada kult. łużyckiej, ślad osadnictwa z późnego średniowiecza
  8. Osada późnośredniowieczna
  9. Ślad osadnictwa kultury łużyckiej, osada późnośredniowieczna
  10. Osady kultury łużyckiej i wczesnośredniowieczne
  11. Osada z wczesnego średniowiecza
  12. Ślad osadnictwa z wczesnego średniowiecza i osada późnośredniowieczna
  13. Osada kultury łużyckiej i ślad osadniczy wczesnośredniowieczny
  14. Osady średniowieczne
  15. Osady z okresu rzymskiego i z wczesnego średniowiecza
  16. Osady kultury łużyckiej, kultury przeworskiej i z wczesnego średniowiecza

WRZOSY

1. Pozostałości zespołu folwarcznego - „B”
- STANOWISKO ARCHEOLOGICZNE - „W”
- Wrzosa
2. Osada średniowieczna

ZALESIE

1. Zespół pałacowo - parkowy i folwark - „A” i „B”
wpisane do rejestru zabytków- **A483/1-3 (07.03.1997)**
*Założenie pałacowo - parkowe (ok. poł. XIX w.) położone przy szosie Szubin - Kcynia, założenie usytuowane po płn. stronie szosy otoczony murem ogrodzeniowym, podzielone na 3 części - pałac, park i podwórze folwarczne z zabudową, od płn. rozległy park krajobrazowy, jego granicę stanowi rów naturalnie łączący założenie z polami uprawnymi i terenami leśnymi, park jest zachowany w niezmiennych granicach, o czytelnym układzie przestrzennym.
Park i pałac zachowane w bardzo dobrym stanie, podwórze folwarczne - czytelny stary układ. Cały majątek zasługuje na uwagę ze względu na stan zachowania układu urbanistycznego - rzadki przykład na tym terenie.
właściciel: AWRSP Bydgoszcz*
  2. Zabudowania dworca kolejowego - „B”
  3. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, XIX w. - „B”
Cmentarz położony w lesie, na pn. od centrum wsi, z dala od zabudowań.
- STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”
- Zalesie
4. Osadnictwo z wczesnego i późnego średniowiecza
  5. Osada z wczesnego średniowiecza
  6. Osadnictwo średniowieczne
  7. Osadnictwo średniowieczne
  8. Osada z epoki żelaza
  9. Osada kult. przeworskiej, ślad osadnictwa wczesnośredniowiecznego
  10. Osada kult. przeworskiej, ślad osadnictwa z późnego średniowiecza.
  11. Ślad osadnictwa kult. pucharów lejkowatych, osady kult. przeworskiej i wczesnośredniowieczne
  12. Ślad osadnictwa neolitycznego, osady kultury łużyckiej, kultury przeworskiej i średniowiecza.
  13. Ślad osadnictwa neolitycznego, osady z wczesnego i późnego średniowiecza
  14. Osada wczesnośredniowieczna
  15. Ślady osadnictwa z epoki kamienia, kultury przeworskiej, osada wczesnośredniowieczna
  16. Osada kultury przeworskiej
  - 17 - 19 Osada z wczesnego średniowiecza
  20. Ślad osadnictwa neolitycznego, osada kultury przeworskiej
  21. Cmentarzyska kultury iwieńskiej i łużyckiej
  - 22 - 23. Osady neolityczne i wczesnośredniowieczne
  24. Ślad osadnictwa neolitycznego, punkt osadniczy z epoki żelaza, ślad sadn. z późnego średniowiecza
  25. Ślad osadn. neolitycznego, osady kult. przeworskiej i średniowieczne
  26. Osady z wczesnego średniowiecza
  27. Osada kultury pucharów lejkowatych, ślad osadnictwa kultury łużyckiej, osady wczesnośredniowieczne
  28. Osady kult. ceramiki sznurowej i kultury przeworskiej i wczesnośredniowieczne
  29. Ślad osadnictwa neolitycznego i osada z wczesnego średniowiecza
  30. Ślad osadnictwa, osada kultury łużyckiej
  31. Osady neolityczne i wczesnośredniowieczne
3. Osady neolityczne i kultury przeworskiej.

ZAMOŚĆ

1. Zespół dworca kolejowego - zabudowania z 4 ćw. XIX w. - „B”
  2. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, z ok. poł. XIX w. - „B”
Cmentarz usytuowany na skraju lasu, ok. 20 m od Kanalu Noteckiego, z dala od zabudowań.
  3. Podlaski- cmentarz ewangelicki, nieczynny - „B”
Cmentarz położony w przysiółku Podlaski, na terenie płaskim, z dala od zabudowań.
- STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szubin – Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

68

- Zamość
4. Obozowisko mezolityczne, osady neolityczne, kult. przeworskiej, z późnego średniowiecza i nowożytności
  5. Osadnictwo neolityczne i wczesnobrązowe
  6. Osada kult. przeworskiej i nowożytna
  7. Osada nowożytna
  8. Obozowisko mezolityczne
  9. Osada kult. amfor kulistych, późnośredniowieczna i nowożytna.

ZAZDROŚĆ

1. Zabudowa wiejska murowana i drewniana z k. XIX i pocz. XX w - „B”
  2. Przypuszczalna lokalizacja cmentarza - „B”
Cmentarz położony na pd. - wsch. krańcu wsi, na terenie płaskim, w pobliżu zabudowań.
- STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”
- Zazdrość
3. Osadnictwo z okresu rzymskiego i nowożytność
  4. Osadnictwo z epoki kamienia i nowożytność
  5. Osada nowożytna
  6. Osadnictwo neolityczne

ŻURCZYN

1. Pozostałości zespołu folwarcznego - budynki murowane z k. XIX w. i pocz. XX w. - „B”
  2. Cmentarz ewangelicki, nieczynny, założony w XIX w. - „B”
Cmentarz położony na terenie płaskim, w polu, ok. 50 m od drogi prowadzącej do PGR Żurczyn.
- STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE - „W”
- Żurczyn - Olek
3. Osady neolityczne, z okresów lateńskiego i rzymskiego
- Żurczyn
4. Ślad osadnictwa z epoki kamienia, osada z okresu rzymskiego, ślad osadnictwa z wczesnego średniowiecza
  5. Obozowisko z paleolitu schyłkowego, osady z późnego średniowiecza i nowożytności
  6. Osada kultury przeworskiej, ślady osadnictwa średniowiecznego i nowożytnego
  7. Osada wczesnośredniowieczna.

WYKAZ OBIEKTÓW Z EWIDENCJI ZABYTKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA PSOZ Z WYRÓŻNIENIEM OBIEKTÓW WPISANYCH DO REJESTRU ZABYTKÓW

Lp.	Obiekt zabytkowy
CHOBIELIN	
I.	ZESPÓŁ DWORSKI (nr rej. 192 A/ 6.7 P, 1,50 ha):
a.	dwór, wł. J. i T. Sikorscy, mur., ok. 1860, remont. I. 80 XX,
b.	dom, tzw. leśniczówka, wł. J. i T. Sikorscy, mur., ok. 18 ^o ,
c.	budynek gospodarczy, wł. J. i T. Sikorscy, mur.-szach., ok. 1860,
d.	spichlerz, wł. ZR Chobielin, mur., poł. XIX,
e.	młyn wodny, wł. Fundacja Potulickich, mur.-szach., ok. 1810, przebud. i remont. XIX/XX, nr rej. zab. A/277/1-5
f.	jaz, kam.-drewn., XIX/XX, nr rej. zab. A/277/1-5,
g.	park krajobrazowy, wł. J. i T. Sikorscy, poł. XIX.
CHOMĘTOWO	
2.	ORGANISTÓWKA, ob. dom nr 16, wł. parafia rzym.-kat., mur., ok. 1910.
3.	SZKOŁA, mur., ok. 190'-1910.,
4.	ZESPÓŁ -DWORSKI:
a.	dwór, ob. dom nr 10, wł. M. Szczodrowska, mur., ok. poł. XIX,
b.	rządcaówka ze stajnią i wozownią, ob. dom nr 8, wł. S. Gałgański, mur., 4 ćw. XIX,
c.	spichlerz, wł. M. Majewski, mur., 4 ćw. XIX,
d.	pozostałości parku, XIX.
5.	DOM NR 7, wł. S. Głowski, mur., 1930.
6.	DOM NR 20, wł. M. i K. Wilczyńscy, mur., 1935.
7.	DOM NR 24, wł. Przedsiębiorstwo Usług Miejskich Sp. z o.o. Szubin, mur., 1904.
8.	DOM NR 40, wł. K. Jacek, mur., 1 ćw. XX.
CHRAPLEWO	
9.	ZESPÓŁ DWORSKI, wł. AWRSP:
a.	dwór, mur., 1 poł. XIX, przebud. pocz. XX, remont., nr rej. zab. 193/A
b.	rządcaówka, mur., pocz. XX,
c.	kuźnia i stelmacharnia, mur., k. XIX,
d.	park krajobrazowy, XIX, nr rej. zab. 193/A .
CIEŻKOWO	
10.	ZESPÓŁ KOŚCIOŁA EWANGELICKIEGO, ob. rzym.-kat. par. p.w. św. Stanisława Bpa :
a.	kościół, mur., pocz. XX, nr ew.
b.	organistówka, ob. dom nr 24, wł. E. Tęcza, mur., ok. 1900-1910.
11.	ZESPÓŁ DWORSKI:
a.	dwór, wł. Przedsiębiorstwo Usług Miejskich Sp. z o.o. Szubin, mur., pocz. XX,
b.	rządcaówka, ob. dom nr 23, wł. Przychodzeń, mur.; ok. 1880
c.	budynek inwentarski, ob. dom mieszkalny nr 27, wł. Przychodzeń, mur., ok. 1880,
d.	stodoła, ob. w zagrodzie nr 23, wł. Przychodzeń, mur., 1881,

e.	park, XIX.
DĄBRÓWKA SŁUPSKA	
12.	SZKOŁA, ob. dom mieszkalny nr 20, mur., 4 ćw. XIX.
13.	ZESPÓŁ DWORSKI, wł. SKR Szubin:
a.	dwór, ob. dom nr 4, mur., ok. pot. XIX, przebud.,
b.	budynek inwentarski, mur., 1 ćw. XX.
GODZIMIERZ	
14.	SZKOŁA, mur., 1 ćw. XX.
15.	DOM NR 12, wł. W. Kowalski, drewn., 1786 lub 1796.
16.	DOM NR 15, wł. Kaczal, mur.-szach., pocz. XX.
17.	DOM NR 16, wł. W. Kowalski, mur., 4 ćw. XIX.
KOŁACZKOWO	
18.	SZKOŁA, mur., 4 ćw. XIX.
19.	DWORZEC KOLEJOWY, mur., 4 ćw. XIX.
20.	ZESPÓŁ DWORSKI, wł. AWRSP:
a.	dwór, mur., poi. XIX, przebud.,
b.	spichlerz, mur., 4 ćw. XIX,
c.	kuźnia, mur., ok. 1920,
d.	pozostałości parku, XIX.
21.	DOM NR 4, wł. Żolinski, mur., 4 ćw. XIX.
KOWALEWO	
22.	ZAGRODA NR 17, wł. S. Mezydło:
a.	dom, mur., 3 ćw. XIX,
b.	stodoła, szach.-drewn., 4 ćw. XIX.
23.	DOM NR 16, wł. Rębacz, mur., 4 ćw. XIX.
24.	DOM NR 19, mur., 4 ćw. XIX.
KRÓLIKOWO	
25.	SZKOŁA, mur., 1 ćw. XX.
26.	POCZTA, mur., 1 ćw. XX.
27.	ZESPÓŁ PAŁACOWY (zesp. pałacowo-parkowy 10.26 ZP, 3,36 ha, strefa „A” pełnej ochr. kons., zespół folwarczny - 10.27 RPO, 2,93 ha, 10.15 P, 0,36 ha, strefa „B” ochr. kons.):
a.	pałac, mur., 1 ćw. XX, przebud.,
b.	stary dwór, ob. dom nr 78, mur., 2 poi. XIX, przebud. na spichlerz ok. 1872, przebud. XX,
c.	rządówka, ob. dom, wł. Katuski, mur., pocz. XX,
d.	stodoła, ob. dom mieszkalny nr 83, wł. Żebrowski, mur., 4 ćw. XIX, przebud.,
e.	stodoła, ob. dom mieszkalny nr 84, wł. Stefański, mur., 4 ćw. XIX, przebud.,
f.	stodoła, ob. dom mieszkalny nr 85, wł. Alwin, mur., 1879, przebud.,
g.	budynek gospodarczy, ob. w zagrodzie nr 84, wł. Stefański, mur., 4 ćw. XIX,
h.	gorzelnia, wł. PPH "Wrzos" Sp. z o.o., mur., 4 ćw. XIX,
i.	dom pracowników gorzelnii, ob. dom nr 71, wł. PPH "Wrzos" Sp. z o.o., mur., 4 ćw. XIX,
j.	park, XIX,
k.	czworak, ob. dom nr 35, wł. UMG Szubin, mur., 1 ćw. XX.
28.	DOM NR 1, mur., 1 ćw. XX.
29.	DOM NR 13, wł. M. Przychodzień, mur., pocz. XX.
30.	DOM NR 34, wł. Woźniak, mur., XIX/XX.
31.	DOM NR 40, wł. Uciński, drewn., 4 ćw. XIX.
32.	DOM Z KUŹNIĄ NR 43, wł. E. Lewczyński, mur., k. XIX, przebud. pocz. XX.
33.	DOM NR 75, wł. E. Żmudziński, mur., 1 ćw. XX.
34.	DOM NR 88, wł. D. Nowak, mur., 1 ćw. XX.
35.	DOM ZE SKLEPEM, wł. GS Szubin, mur., ok. 1900-1910.
36.	STODOŁA, ob. dom mieszkalny nr 73, wł. J. Cyganek, mur., 1 ćw. XX.
37.	STODOŁA, ob. dom mieszkalny nr 74, wł. J. Jułkowski, mur., 1 ćw. XX.
ŁACHOWO	
38.	KAPLICZKA obok domu nr 52, mur., pocz. XX.
39.	ZESPÓŁ FOLWARCZNY, wł. AWRSP:
a.	spichlerz, mur., k. XIX,
b.	kuźnia, ob. stajnia, mur., 1 ćw. XX,
c.	gorzelnia, ob. biuro, mur., 1897, przebud.,
d.	remiza strażacka, ob. nie użytkowana, mur., 1 ćw. XX,
e.	park, XIX,
f.	dwunastorak, ob. dom nr 38, mur., k. XIX.
MAKOSZYN	
40.	DOM NR 1, wł. F. Knapiński, mur., 1 ćw. XX.
41.	DOM NR 9, mur.-glin., 4 ćw. XIX.
PINSKO	
42.	ZESPÓŁ DWORCA KOLEJOWEGO:
a.	dworzec, mur., 4 ćw. XIX,
b.	szaleń, mur., 4 ćw. XIX.
43.	ZESPÓŁ DWORSKI, wł. AWRSP (zesp. pałacowo-parkowy 25.19 ZP, 13,5 ha, strefa „A” pełnej ochr. kons. nr rej. zab. 123/A; zesp. folwarczny 25.15 MN, 1,6 ha, 25.16 RPO, 5,85 ha, strefa „B” ochr. kons.):
a.	dwór, mur., 1870, przebud. 1967, nr rej. zab. 123/A
b.	park krajobrazowy, XIX, nr rej. zab. 123/A

c.	oficyna, mur., 3 ćw. XIX,
d.	oficyna, mur., 1876,
e.	rządcówka, ob. dom nr 5, mur., 1870,
f.	stodoła, mur., 3 ćw. XIX,
g.	spichlerz, mur., 1908,
h.	gorzelnia, mur., 1900,
i.	czworak, ob. dom nr 10, mur., 4 ćw. XIX, przebud.
RETKOWO	
44.	SZKOŁA, mur., 1 ćw. XX.
45.	ZESPÓŁ DWORSKI, wł. UMG Szubin:
a.	dwór, mur., 4 ćw. XIX,
b.	park, XIX.
46.	MLECZARNIA, wł. OSM Szubin, mur., 1 ćw. XX.
RYNARZEWO	
47.	ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P.W. ŚW. KATARZYNY:
a.	kościół, mur., 1913, arch. Stefan Cybichowski,
b.	plebania, ul. Szkolna nr 10, mur., po 1880,
c.	budynek gospodarczy, ul. Staroszkolna nr 1, mur., k. XIX.
48.	ZESPÓŁ KOŚCIOŁA EWANGELICKIEGO, ob. rzym.-kat. fil. p.w. św. Stanisława Bpa:
a.	kościół, mur., ok. 1880,
b.	pastorówka, ob. przedszkole, Rynek nr 20, mur., 1902-1905.
49.	SZKOŁA KATOLICKA, ob. dom, ul. Szkolna nr 9, mur., ok. 1915-1920.
50.	SZKOŁA EWANGELICKA, ob. dom, ul. Szkolna, mur., 1889-1895.
51.	HOTEL, ob. dom mieszkalny, Rynek nr 3, wł. 1. Molenda, mur., ok. 1900. <i>ul. Bydgoska</i>
52.	DOM NR 1, wł. Domachowska, mur., ok. poł. XIX. <i>ul. Krótka</i>
53.	DOM NR 3, wł. Z. Słowińska, mur., 1882.
54.	DOM NR 2, wł. J. Osiński, mur., k. XIX.
55.	DOM NR 3, wł. Adamczewska, mur., k. XIX.
56.	DOM NR 6, wł. M. Zdrojewski, mur., poł. XIX, przebud. pocz. XX.
57.	DOM NR 7, wł. M. Zdrojewski, mur., ok. 1900.
58.	DOM NR R, wł. A. Henert, mur., 1 ćw. XX. <i>ul. Powstańców Wielkopolskich</i>
59.	DOM NR 1, wł. Pawlak, mur., 4 ćw. XIX.
60.	DOM NR 2, wł. Czechowska, mur., 4 ćw. XIX, przebud.
61.	DOM NR 5, wł. Smoliński, mur., k. XIX.
62.	DOM NR 7, wł. Hamerski, mur., 4 ćw. XIX. <i>Rynek</i>
63.	DOM NR 1., wł. W. i D. Izdebscy, mur., 2 poł. XIX, przebud. XX.
64.	DOM NR 2, wł. Nowacki, mur., 2 poł. XIX.
65.	DOM NR 4, wł. D. Krüger, mur.-szach., 1 poł. XIX, przebud.
66.	DOM NR 7, wł. Sawicka, mur., 1 poł. XIX, przebud. 2 poł. XIX.
67.	DOM NR 11, wł. M. Gutkowski, mur., uk. 1900, przebud.
68.	DOM NR 13, wł. F. Boma, mur., ok. I R36, przebud.
69.	DOM NR 14, wł. UMG Szubin, mur., ok. 1905.
70.	DOM NR 15, wł. Brzeziński, mur., 1912.
71.	DOM NR 21, wł. C. Zinkiewicz, mur., ok. 1890.
72.	DOM NR 23, ub. poczta, mur., ok. 1920.
73.	DOM NR 25, wł. P. Słowińska, mur., 1 poł. XIX. <i>ul. Stolarska</i>
74.	DOM NR 1, wł. Barnach, mur., uk. 1920, przebud.
75.	DOM NR 2, wł. K. Łapka, mur., ok. 1930.
76.	DOM NR 3, wł. Walter, mur., ok. 1920.
77.	DOM NR 4, wł. Joras, mur., uk. 1920.
78.	DOM NR 5, wł. Poczekańska, mur., ok. 1895-1900.
79.	DOM NR 6, wł. Poczekańska, mur., 1 ćw. XX. <i>ul. Szkolna</i>
80.	DOM NR 1, wł. Tomito, mur., ok. 1880.
81.	DOM NR 4, mur., ok. 1910-1920.
82.	DOM NR 7, wł. M. Frelichowski, mur., 1 poł. XIX. <i>ul. Szubińska</i>
83.	DOM NR 2, wł. Matwiejczyk, mur., k. XIX.
84.	DOM NR 3, wł. F. Banach, mur., 1906.
85.	DOM NR 7, wł. J. Bartnik, mur., 4 ćw. XIX.
86.	DOM NR 9, wł. A. Zaremba, mur., ok. 1900-1910.
87.	DOM NR 10, wł. Stefańska, mur., 2 poł. XIX.
88.	DOM NR 13, wł. Krzyszevska, mur., 1894.
89.	DOM NR 14, wł. M. Grzelaczyk, mur., k. XIX.
90.	DOM NR 15, wł. E. Kalinowski, mur., 1894, przebud.
91.	DOM NR 19, wł. Z. Przybyliński, mur., 1 ćw. XX.
SAMOKŁĘSKI DUŻE	

92.	ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P.W. ŚW. BARTŁOMIEJA:
	a. kościół, mur., 1888-1892,
	b. plebania, mur., XVIII/XIX, remont.
93.	ZESPÓŁ PAŁACOWY, wł. AWRSP (zesp. pałacowo-parkowy 16.2 ZP, 5,92 ha, strefa „A” pełnej ochr. kons. nr rej. zab. 195/A; zesp. folwarczny 16.3. RPO, 6,75 ha, strefa „B” ochr. kons.):
	a. pałac, mur., 2 poł. XIX, przebud. k. XIX i 1. 60 XX, nr rej. zab. 195/A
	b. park krajobrazowy, 2 poł. XIX, nr rej. zab. 195/A
	c. chlewnia, mur., 1 ćw. XX,
	d. stodoła, mur., 4 ćw. XIX,
	e. gorzelnia, mur., 1 ćw. XX,
	f. kuźnia, mur., 4 ćw. XIX,
	g. wozownia, mur., 4 ćw. XIX,
	h. dom, ob. nr 26, mur., 4 ćw. XIX,
	i. 2 dwunastoraki, ob. domy nr 39 i 41, mur., 4 ćw. XIX.
SŁONAWY	
94.	ZESPÓŁ SZKOŁY:
	a. szkoła, ob. dom mieszkalny nr 8, wł. J. i B. Wiśniewscy, mur., 4 ćw. XIX,
	b. budynek gospodarczy, mur., 1 ćw. XX.
95.	DOM NR 4, wł. M. Pieczka, mur., 1 ćw. XX.
96.	DOM NR 25, wł. F. Markiel, mur., k. XIX.
97.	DOM. NR 30, wł. C. Markiel, mur., 4 ćw. XIX.
SŁUPY	
98.	ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P.W. ŚW. WITA:
	a. kościół, mur., 1844,
	b. plebania, mur., ok. IROO, przebud.
99.	ZESPÓŁ PAŁACOWY, wł. AWRSP:
	a. pałac, mur., XVIII/XIX, przebud. i rozbud. 1880, remont. 1. 70 XX,
	b. park krajobrazowy, k. XIX,
	c. rządówka, ob. biuro, mur., 1910,
	d. stodoła, mur., 4 ćw. XIX,
	e. czworak, ob. dom nr 22, mur., 1895,
	f. sześciorak, ob. dom nr 8, mur., 4 ćw. XIX,
	g. ośmiorak, ob. dom nr 24, mur., ok. 1886.
SZARADOWO	
100.	ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P.W. ŚW. MIKOŁAJA:
	a. kościół, mur., 1R38, spalony i odbud. 1886, remont. 1925 i 1952,
	b. plebania, mur., 4 ćw. XIX,
	c. organistówka, mur., 4 ćw. XIX.
101.	SZKOŁA, ob. dom mieszkalny nr 14, mur., 1913.
102.	ZAJAZD, ob. dom mieszkalny nr 1/2, wł. K. Pikul i B. Budka, mur., ok. 1900-1910.
SZKOCJA	
103.	DOM NR 1, wł. A. Batory, drewn.-szach., ok. 1850.
104.	DOM NR 3, wł. Kowalski, drewn., 4 ćw. XIX.
105.	DOM NR 10, wł. M. Majdan, drewn., 4 ćw. XIX.
106.	DOM NR 11, wł. J. Majdan, drewn., 4 ćw. XIX.
107.	DOM NR 27, wł. H. Banas, mur., 1 ćw. XX.
SZUBIN	
UKŁAD URBANISTYCZNY, XIV-XIX.	
108.	ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P.W. ŚW. MARCINA:
	a. kościół, mur., XV, dobud. kaplicy tzw. Jagiellońskiej XVII/XVIII, uszkodzony pożarem 1840, odbud. 1842, nadbud. 1862, kilkakrotnie remont.,
	b. plebania, pl. Kościelny nr 3, mur., 1841,
	c. oficyna, pl. Kościelny nr 3a, mur., 1840,
	d. wikarówka, pl. Kościelny nr 3b, mur., 1881.
109.	ZESPÓŁ KOŚCIOŁA CMĘTARNEGO P.W. ŚW. MAŁGORZATY:
	a. kościół, drewn., 1748, remont. 1945-1948 i 1959,
	b. kaplica grobowa, mur., XIX/XX,
	c. ogrodzenie, mur., XIX.
110.	ZESPÓŁ KOŚCIOŁA EWANGELICKIEGO, ob. rzym.-kat. par. p.w. św. Andrzeja Boboli:
	a. kościół, mur., 1904,
	b. pastorówka, ul. Kcyńska nr 14, mur., ok. 1873.
111.	KAPLICA na d. cmentarzu ewangelickim, ul. Kcyńska, mur., 1909.
112.	RUINA ZAMKU STAROSTÓW, mur., 2 poł. XIV, przebud. ok. 1640, zdewastowany i cz. rozebrany XIX.
113.	ZESPÓŁ BUDYNKÓW WYDZIAŁU POWIATOWEGO, ob. UMG Szubin, ul. Kcyńska nr 12:
	a. 2 budynki Wydziału Powiatowego, mur., 1908,
	b. ogrodzenie, mur., pocz. XX.
114.	SZPITAL, ul. Ogrodowa nr 11, mur., 1909, przebud.
115.	BUDYNEK KASY CHORYCH, ul. Ogrodowa nr 3, mur., 1934.
116.	SZKOŁA, ul. Wyzwolenia nr 21, mur., 1913.
117.	ZAKŁAD WYCHOWAWCZY, ul. Kcyńska:

	a.	budynek główny, mur., 1888, nadbud. 1978,
	b.	tzw. mały internat, ob. nie użytkowany, mur., ok. 1870-1880,
	c.	dom nauczycieli, mur., 1888.
118.		DOM POLSKI, ob. mieszkalny, ul. Szkolna nr 2, mur., 1911.
119.		ZESPÓŁ DWORCA KOLEJOWEGO:
	a.	dworzec, mur., 1908,
	b.	wodociągowa wieża ciśnień, mur.-drewn., pocz. XX,
	c.	dom pracowniczy, mur., pocz. XX.
120.		POCZTA, ul. 3 Maja nr 24, mur., 1900.
121.		ZESPÓŁ DWORSKI:
	a.	dwór, ul. Browarna nr 7a, mur., 4 ćw. XIX, przebud.,
	b.	rządcówka, ul. Nakielska nr 22, mur., 4 ćw. XIX,
	c.	dom, ul. Browarna nr 10, mur., XIX/XX,
	d.	budynek inwentarski, ul. Browarna, mur., pocz. XX,
	e.	spichlerz, ub. dum mieszkalny, ul. Browarna nr 10a, mur., XIX/XX,
	f.	szklarnia, żel.-szkło, pocz. XX,
	g.	park, XIX.
		<i>ul. Browarna</i>
122.		DOM NR 1, mur.-glin., ok. 1810-1830, rozbud. i przebud. XX.
123.		DOM NR 3, mur., ok. 1830, przebud. po 1945.
124.		DOM NR 6, mur., ok. 1910.
		<i>ul. Glinica</i>
125.		DOM NR 5, mur.-glin., 2 poł. XIX.
126.		DOM NR 14, mur., 1898.
127.		DOM NR 24, glin.-szach., 1834.
128.		DOM NR 32, szach., ok. 1860.
		<i>ul. Kcyńska</i>
129.		DOM NR 2, szach., uk. 1830.
130.		DOM NR 3, mur., 1845, przebud. 1897.
131.		DOM NR 4, mur., 1843, nadbud. 1910.
132.		DOM NR 5, mur., ok. 1870-1880.
133.		DOM NR 6, mur., 1853.
134.		DOM NR 7, szach.-mur., ok. 1870-1880.
135.		DOM NR 8, mur., ok. 1870-1880.
136.		DOM NR 9, szach., ok. 1870-1880.
137.		DOM NR 10, mur., ok. 1880.
138.		DOM NR 17, mur., 1926.
139.		DOM NR 18, mur., 1890.
140.		DOM NR 22, mur., 1876, przebud. 1927.
141.		DOM NR 30, ob. Bank Spółdzielczy, mur., ok. 1910.
142.		DOM NR 33, mur., 1927.
143.		DOM NR 39, mur., pocz. XX.
		<i>ul. Kilińskiego</i>
144.		DOM NR 1, szach., 1852.
145.		DOM NR 4, mur., 1928.
146.		DOM NR 6, mur., 1904.
147.		DOM NR 10, mur., k. XIX.
		<i>pł. Kościelny</i>
148.		DOM NR 1, mur., 1906 (na piwnicach z 1847).
		<i>ul. Kościuszki</i>
149.		DOM NR 1, ob. Komenda Policji, mur., 1843, rozbud. 1905.
150.		DOM NR 3, mur., 1903.
151.		DOM NR 4, mur., ok. 1900.
152.		DOM NR 6, mur., ok. poł. XIX, przebud. 1924.
153.		DOM NR 8, mur., ok. 1880.
154.		DOM NR 10, mur., 1904.
155.		ZESPÓŁ, DOMU NR 12:
	a.	dom, mur., k. XIX, przebud. 1927,
	b.	budynek gospodarczy, szach., k. XIX.
156.		DOM NR 14, mur., 1886, przebud. 1904.
157.		DOM NR 16, mur., 1850, przebud. 1887 i po 1945.
158.		DOM NR 18, mur., 1878.
		<i>ul. 3 Maja</i>
159.		DOM NR 1, szach., ok. 1822, przebud.
160.		DOM NR 2, mur., 1816, przebud. 1909.
161.		DOM NR 3, szach., ok. poł. XIX.
162.		DOM NR 4, mur., 1908.
163.		DOM NR 6, mur., 1898.
164.		DOM NR 7/9, mur., 1898.
165.		DOM NR 8, mur., poł. XIX.
166.		DOM NR 10, szach.-mur., poł. XIX, przebud. 1935.
167.		DOM NR 11/13, mur., k. XVIII, przebud. k. XIX i XX.

168.	DOM NR 12, mur., 1 poł. XIX, przebud. XX.
169.	DOM NR 14, mur., 1 poł. XIX, przebud. XX.
170.	DOM NR 15, mur., 1786, rozbud. XIX/XX.
171.	DOM NR 16, mur., ok. 1828.
172.	DOM NR 17, mur.-szach., 1900, przebud. po 1945.
173.	DOM NR 18, mur., 1 poł. XIX, przebud. 1897.
174.	DOM NR 19, mur., 1830, przebud. 1903.
175.	DOM NR 20, szach., ok. 1813, przebud. 1893.
176.	DOM NR 21, mur., poł. XIX, przebud. 1917-1918.
177.	DOM NR 22, mur., k. XVIII, przebud. 2 poł. XIX i XX.
178.	DOM NR 23, mur., 1818-1824, nadbud. XIX/XX, przebud. 1924.
179.	DOM NR 25, mur., ok. 1890.
180.	DOM NR 26, mur., 1852.
181.	DOM NR 2R, mur., 2 poł. XIX, przebud. XX.
182.	DOM NR 29, mur., ok. poł. XIX.
183.	DOM NR 29a, mur., k. XVIII, przebud. pocz. XX.
184.	DOM NR 30, mur., XIX/XX.
185.	DOM NR 33, mur., k. XVIII, przebud. pocz. XX. ul. św. Marcina
186.	DOM NR 1, mur., 1856, przebud.
187.	DOM NR 2, mur., 2 poł. XVIII, przebud. 1912.
188.	DOM NR 3, mur., 1913.
189.	DOM NR 4, mur., 1856, przebud. XX.
190.	DOM NR 5, mur., 1 poł. XIX, przebud. XX.
191.	DOM NR 6, mur., 1 poł. XIX, przebud. po 1945.
192.	DOM NR 7, mur., ok. 1910.
193.	DOM NR 8, mur., 1843.
194.	DOM NR 12, mur., ok. 1840, przebud.
195.	DOM NR 14, mur., 1850.
196.	DOM NR 20, mur., 1842. <i>ul. Myńska</i>
197.	DOM NR 6, mur., 1907.
198.	DOM NR 7, mur., ok. poł. XIX, przebud. XX.
199.	DOM NR 8, mur., ok. 1895.
200.	DOM NR 9, mur., 1902.
201.	DOM NR 13, mur., 1864.
202.	DOM NR 14, mur., k. XIX. <i>ul. Nakielska</i>
203.	DOM NR 1, mur., XIX/XX.
204.	DOM NR 3, mur., XIX/XX.
205.	DOM NR 5, mur., 2 poł. XIX.
206.	DOM NR 7, mur., ok. 1890.
207.	DOM NR 8, mur., ok. poł. XIX, przebud. XX.
208.	DOM NR 9, szach.-mur., 1 poł. XIX.
209.	DOM NR 10, mur., 1872.
210.	DOM NR 11, mur., 1915.
211.	DOM NR 12, mur., ok. poł. XIX, przebud. k. XIX.
212.	DOM NR 14, mur., 1904.
213.	DOM NR 15, mur., 1910, przebud. 1945.
214.	DOM NR 17, mur., 1910. <i>ul. Ogrodowa</i>
215.	DOM NR 5, mur., ok. 1920-1930.
216.	DOM NR 12, mur., 1909.
217.	DOM NR 14, ob. Prokuratura Rejonowa, mur., 1909-1910.
218.	DOM NR 16, mur., 1911-1912.
219.	DOM NR 18, mur., 1911-1912. <i>ul. Paderewskiego</i>
220.	DOM NR 1, mur., ok. poł. XIX.
221.	DOM NR 5, mur., 2 poł. XIX, przebud. 1911.
222.	DOM NR 10, mur., 1842, przebud. 1901.
223.	DOM NR 15, mur., 1911-1912. <i>Rynek</i>
224.	DOM NR 1, mur., 1848.
225.	DOM NR 2, mur., 1894.
226.	DOM NR 3, mur., XVIII, przebud. 1896. <i>ul. Winnica</i>
227.	DOM NR 6, mur., 1866.
228.	DOM NR 7, mur., 1910-1911.
229.	DOM NR 8, mur., ok. 1915.
230.	DOM NR 9, mur., 1908.
231.	DOM NR 11, mur., 1853.
232.	DOM NR 12, mur., ok. poł. XIX.
233.	DOM Z WARSZTATEM NR 19/21, mur., 1907.

234.	DOM NR 22, mur., ok.1870.
235.	DOM NR 24, mur., 4 ćw. XIX, przebud.
236.	DOM NR 28, mur., 1878.
237.	DOM NR 30, mur., ok.1935, przebud. po 1945.
238.	DOM NR 37, mur., 1891.
239.	DOM NR 37a, mur., 1851, przebud. pocz. XX.
240.	DOM NR 41, mur., 1896.
241.	DOM NR 45, mur., ok. poł. XIX, przebud. pocz. XX.
242.	DOM NR 47, mur., 2 poł. XIX. p1. Wolności
243.	DOM NR 1, mur., 1848.
244.	DOM NR 2, mur., 1928.
245.	DOM NR 3, mur., 2 poł. XIX, przebud. po 1945.
246.	DOM NR 5, mur., 1895, przebud. po 1945. ul. Wyzwolenia
247.	DOM NR 5, mur., XVIII, przebud. 1895 i XX.
248.	DOM NR 9, mur., ok. poł. XIX, przebud. pocz. XX.
249.	DOM NR 11, mur., ok.1910.
250.	DOM NR 15, mur., 1843.
251.	DOM NR 17, mur., 1886. ul. Zamek
252.	DOM NR 1, mur., 1860, przebud. 1912.
253.	MLECZARNIA, ul. Kcyńska nr 31, mur., 1860.
254.	ZESPÓŁ MŁYNA: a. młyn motorowy, ul. Młyńska nr 17, mur., 1929, b. dom młynarza, ul. Zamkowa nr 2, mur., pocz. XX, c. ogród, pocz. XX.
255.	ZESPÓŁ RZEŻNI, ul. Dworcowa: a. rzeźnia, mur., 1874, b. budynek gospodarczy, mur., XIX/XX, c. dom pracowniczy, mur., pocz. XX.
256.	SPICHLERZ, ul. Młyńska nr 3, mur., 1895.
TUR	
257.	SZKOŁA EWANGELICKA, ob. podstawowa, mur., 1 ćw. XX.
258.	ZAJAZD, ob. dom mieszkalny, ul. Bydgoska nr 30, wł. W. Nowak, mur., 1 ćw. XX.
259.	ZESPÓŁ FOLWARCZNY: a. obora, ul. Zaulek nr 1, wł. Szlonderbach, mur.(kam.), 4 ćw. XIX, b. spichlerz, ob. dom mieszkalny i poczta, ul. Bydgoska nr 15, wł. Przedsiębiorstwo Usług Miejskich Sp. z o.o. Szubin, mur., 1874, przebud. XX. ul. Bydgoska
260.	DOM NR 7, wł. Karpińscy, mur., 4 ćw. XIX.
261.	DOM NR 18, wł. Przedsiębiorstwo Usług Miejskich Sp. z o.o. Szubin, mur.(kam.), 4 ćw. XIX.
262.	DOM NR 34, wł. Przedsiębiorstwo Usług Miejskich Sp. z o.o. Szubin, mur., 4 ćw. XIX.
263.	DOM NR 36, wł. M. Katuszyńska, mur., 4 ćw. XIX. ul. Hutnicza
264.	DOM NR 6, wł. Huta Antoninek, mur., 1 ćw. XX. ul. Zaulek
265.	DOM NR 2, wł. Przedsiębiorstwo Usług Miejskich Sp. z o.o. Szubin, mur., 1 ćw. XX.
266.	DOM NR 3, wł. R. Nosal, mur., ok. 1909.
267.	DOM NR 5, wł. M. Paliwoda, mur., ok. 1910.
WASOSZ	
268.	SZKOŁA, mur., 1871.
269.	DWORZEC KOLEJOWY, ob. dom mieszkalny nr 45, wł. PKP, mur., 4 ćw. XIX
270.	DOM NR 6, wł. Trzebiatowski, mur., 3 ćw. XIX.
271.	DOM NR 24, wł. T. Wachowiak, mur., 3 ćw. XIX.
272.	ZESPÓŁ MŁYNA, wł. GS Szubin: a. młyn, mur., 1920, b. dom młynarza, ob. nr 43, mur., 1920.
WOJŚLAWIEC	
273.	ZESPÓŁ. DWORSKI, wł. R. Zawistowski: a. dwór, mur., 1 poł. XIX, b. chlewnia, mur., 1 ćw. XX, c. obora, mur., 4 ćw. XIX, d. budynek inwentarski, ob. paszarnia, mur., pocz. XX, e. młyn, ob. spichlerz, mur., 1909.
WOLWARK	
274.	KAPLICZKA, mur., 1 ćw. XX.
275.	SZKOŁA, ob. dom mieszkalny nr 39, mur., ok. 1900-1910.

276.	DOM NR 23, wł. Budziak, mur., 4 ćw. XIX.
277.	DOM NR 25, wł. Z. Niemczyk, mur., 3 ćw. XIX.
ZALESIE	
278.	ZESPÓŁ DWORCA KOLEJOWEGO:
a.	dworzec, mur., ok.1900,
b.	szalet, mur., ok.1900,
c.	dom pracowniczy nr 48, mur., ok.1900.
279.	LEŚNICZÓWKA, wł. Nadleśnictwo Szubin, mur.,1 ćw. XX.
280.	ZESPÓŁ PAŁACOWY, wł. AWRSP (zesp. pałacowo-parkowy 26.7 ZP, 7,68 ha, strefa „A” pełnej ochr. kons. nr rej. zab. A483/1+3 (07.03.1997); zesp. folwarczny 26.8 RPO, 5,42 ha, strefa „B” ochr. kons.):
a.	pałac, mur.,1875, remont.1973-1982,
b.	park krajobrazowy, XIX,
c.	stajnia, ob. nie użytkowana, mur., pocz. XX,
d.	obora, ob. magazyn, mur., ok.1900,
e.	wozownia, ob. garaż, mur., 4 ćw. XIX,
f.	gorzelnia ze spichlerzem, mur.,1 ćw. XX, remont.1972,1975 i 1985,
g.	strażnica, ob. szatnia, mur.,1 ćw. XX,
h.	warsztat, mur.,1909,
i.	3 czworaki, ob. domy nr 5, 6 i 8, mur., ok.1900.
ZAMOŚĆ	
281.	ZESPÓŁ DWORCA KOLEJOWEGO:
a.	dworzec, mur., k. XIX, b. szalet, mur., 4 ćw. XIX,
c.	dom pracowniczy nr 2, mur., 4 ćw. XIX.
ŻEDOWO	
282.	ZESPÓŁ DWORSKI, wł. UMG Szubin:
a.	dwór, ob. dom nr 15, mur.,1 ćw. XX,
b.	budynek inwentarski i spichlerz, mur., 4 ćw. XIX.
283.	ZAGRODA NR 4, wł. S. Pancek:
a.	dom, mur.,1908,
b.	budynek inwentarski, mur.,1908.
284.	DOM NR 5, mur., 4 ćw. XIX.
285.	DOM NR 6, mur., 4 ćw. XIX.
286.	OBORA, wł. B. Trafelski, mur., 4 ćw. XIX.
ŻURCZYN	
287.	ZESPÓŁ FOLWARCZNY, wł. Zakłady Mięsne Nakło:
a.	2 domy, ob. nr 4 i 5, mur., pocz. XX,
b.	dom z chlewem, ob. nr 2, mur., k. XIX.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA

WARUNKI MIESZKANIOWE

Na terenie gminy sytuacja mieszkaniowa – mierzona liczbą mieszkań oraz wskaźnikami przeciętnej powierzchni mieszkania oraz przeciętnej liczby osób w mieszkaniu sukcesywnie się poprawia. Wzrosty wskaźników wynikają z wzrostu liczby mieszkań, w sytuacji, gdy także liczba ludności gminy rośnie.

Pomiędzy rokiem 1995 a 2010 (na ten rok GUS publikuje najnowsze dane dotyczące sytuacji mieszkaniowej) w gminie Szubin:

- liczba ludności wzrosła o 11,0%
- liczba mieszkań wzrosła o 20,3%
- liczba izb wzrosła o 31,4%
- powierzchnia użytkowa mieszkań wzrosła o 44,1%.

W mieście Szubin w okresie 1995-2010:

- liczba ludności wzrosła o 5,2%
- liczba mieszkań wzrosła o 15,6%

- liczba izb wzrosła o 21,9%
- powierzchnia użytkowa mieszkań wzrosła o 31,0%.

Na obszarach wiejskich gminy Szubin w okresie 1995-2010:

- liczba ludności wzrosła o 15,2%
- liczba mieszkań wzrosła o 24,3%
- liczba izb wzrosła o 39,1%
- powierzchnia użytkowa mieszkań wzrosła o 54,2%.

Z powyższego wynika, że znacznie bardziej intensywny jest ruch budowlany w miejscowościach wiejskich. W okresie 2001-10 liczba mieszkań w gminie wzrosła o 1048, z czego prawie 700 to przyrost w miejscowościach wiejskich. Wzrostu w mieście Szubin nie można jednak bagatelizować – niewiele małych miast zanotowało porównywalne wskaźniki dynamiki, jak miasto Szubin.

Ruch budowlany na obszarach wiejskich jest więc bardzo dynamiczny i wpływa na znaczącą poprawę parametrów zabudowy mieszkaniowej. Nowobudowane mieszkania są nowoczesne, duże (powierzchnia mieszkań na obszarach wiejskich wzrosła o 54%, podczas gdy liczba mieszkań o 24% - nowooddawane mieszkania są więc znacznie większe, niż starsze), wygodne, stosunkowo energooszczędne.

Przeciętna powierzchnia mieszkania w mieście wynosi obecnie 66,9 m² (co jest wartością dużą na tle miast), mieszkanie składa się z 3,6 izby i zamieszkiwane jest przez 3,1 osoby. Na obszarach wiejskich mieszkania są zazwyczaj większe niż w miastach – tak jest także w gminie Szubin. Przeciętna powierzchnia mieszkania wiejskiego wynosi obecnie 80,5 m² (wartość typowa), mieszkanie składa się z 4,0 izb i zamieszkiwane jest przez 3,7 osoby.

W strukturze zasobu mieszkaniowego (dane za rok 2007) w mieście Szubin dominują mieszkania należące do osób fizycznych (prawie 64% ogółu), a następnie spółdzielni mieszkaniowych (stanowią 27% ogółu - średnia dla miast województwa to 37%). Niewielką grupę stanowią mieszkania komunalne – jest ich tylko 7% ogółu, podczas gdy przeciętnie w miastach stanowią one tylko 11% ogółu. Na obszarach wiejskich dominują mieszkania należące do osób fizycznych – których jest 93%. Ponad 3% stanowią mieszkania zakładowe, a tylko 1% - komunalne; większa jest liczba mieszkań spółdzielczych (1,5% ogółu). Na uwagę zasługuje fakt, że mieszkania spółdzielcze i komunalne są znacząco mniejsze od mieszkań należących do osób fizycznych – wskutek tego, jeśli porówna się strukturę powierzchni mieszkań oraz liczby izb, udział sektora prywatnego jest wyraźnie wyższy (np. w mieście mieszkania osób fizycznych, stanowiące 64% mieszkań, skupiają 68% izb i ponad 73% powierzchni mieszkań). W mieście mieszkanie komunalne ma przeciętnie 3,0 izby i 40,1 m² powierzchni.

Tab. Podstawowe wskaźniki charakteryzujące sytuację mieszkaniową na terenie gminy

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
mieszkania																
gmina ogółem	5774	5787	5801	5811	5828	5872	5900	6345	6454	6504	6550	6612	6669	6747	6882	6948
miasto	2642	2644	2646	2652	2658	2683	2688	2892	2930	2940	2948	2960	2969	2986	3046	3055
obszary wiejskie	3132	3143	3155	3159	3170	3189	3212	3453	3524	3564	3602	3652	3700	3761	3836	3893
izby																
gmina ogółem	20338	20425	20491	20552	20641	20874	21009	23546	24121	24407	24653	24967	25275	25718	26345	26725
miasto	9125	9153	9163	9196	9232	9365	9393	10336	10512	10571	10614	10671	10723	10824	11052	11126
obszary wiejskie	11213	11272	11328	11356	11409	11509	11616	13210	13609	13836	14039	14296	14552	14894	15293	15599
powierzchnia użytkowa (m kw)																
gmina ogółem	359211	360729	362281	363639	365800	369407	372812	445267	458050	464557	470448	477137	484366	495005	508776	517653
miasto	156012	156532	156775	157558	158400	159926	160551	186991	190738	192125	193056	194214	195467	197833	202566	204397
obszary wiejskie	203199	204197	205506	206081	207400	209481	212261	258276	267312	272432	277392	282923	288899	297172	306210	313256
przeciętna powierzchnia mieszkania (m kw)																
gmina ogółem	62,2	62,3	62,5	62,6	62,8	62,9	63,2	70,2	71,0	71,4	71,8	72,2	72,6	73,4	73,9	74,5
miasto	59,1	59,2	59,2	59,4	59,6	59,6	59,7	64,7	65,1	65,3	65,5	65,6	65,8	66,3	66,5	66,9
obszary wiejskie	64,9	65,0	65,1	65,2	65,4	65,7	66,1	74,8	75,9	76,4	77,0	77,5	78,1	79,0	79,8	80,5
przeciętna liczba izb w mieszkaniu																
gmina ogółem	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,6	3,6	3,7	3,7	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8
miasto	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6
obszary wiejskie	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,8	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	4,0	4,0	4,0
przeciętna liczba osób w mieszkaniu																
gmina ogółem	3,7	3,7	3,8	3,8	3,7	3,7	3,7	3,5	3,4	3,5	3,5	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4
miasto	3,4	3,4	3,5	3,4	3,5	3,5	3,5	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,1	3,1	3,0	3,1
obszary wiejskie	4,0	4,0	4,0	4,0	3,9	3,9	3,9	3,7	3,6	3,7	3,7	3,7	3,7	3,6	3,6	3,7
przeciętna powierzchnia przypadająca na 1 mieszkańca (m2)																
gmina ogółem	16,7	16,7	16,6	16,7	16,7	17,0	16,9	20,1	20,6	20,7	20,8	21,0	21,1	21,5	21,9	21,7
miasto	17,2	17,2	17,1	17,3	16,9	17,3	17,1	19,9	20,3	20,5	20,6	20,8	20,9	21,3	21,8	21,5
obszary wiejskie	16,3	16,3	16,3	16,2	16,6	16,7	16,7	20,3	20,8	20,8	20,9	21,2	21,3	21,7	22,0	21,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych

USŁUGI (W TYM OCHRONA ZDROWIA)

Gmina cechuje się specyficznymi warunkami obsługi ludności. Przede wszystkim podkreślić należy, że miasto Szubin wyposażone jest w zakresie usług znacznie lepiej, niż przeciętne miejskie siedziby gmin. Cechą wyróżniającą Szubin, jest oferta szkół ponadgimnazjalnych oraz szpitala i leczenia specjalistycznego. Są to zadania powiatowe i bardzo rzadko oferowane są łącznie w miastach poza siedzibami powiatu (częstym przypadkiem jest lokowanie w miastach nie będących siedzibą powiatu szkół średnich, ale bardzo rzadkim - szpitali i leczenia specjalistycznego). Szubin pełni więc rolę ośrodka wspomagającego Nakło jako siedzibę powiatu, z czym wiąże się prestiż i określone korzyści ekonomiczne, związane z dodatkowymi miejscami pracy oraz faktem iż do miasta przyjeżdża znaczna liczba interesantów z innych gmin powiatu.

Warto zauważyć, że pomimo iż gmina ma zwarty kształt, a Szubin leży centralnie i jest dobrze dostępny z większości miejscowości, to jednak duża powierzchnia gminy może stanowić utrudnienie w dostępie do miasta - powoduje duże odległości.

Północna część gminy leży stosunkowo blisko Bydgoszczy, z którą zresztą jest funkcjonalnie związana. Istnieje więc w praktyce możliwość korzystania z bardzo szerokiej bazy usługowej skoncentrowanej w tym mieście, co wykorzystują mieszkańcy gminy - np. w zakresie codziennych dojazdów do szkół.

Ogólnie, poziom dostępności do usług publicznych oraz komercyjnych nieco wyróżnia gminę na tle innych jednostek - bardzo dużą przewagą jest szersza oferta miasta, ale minusem jest duża powierzchnia gminy o rozdrobnienie osadnictwa, które powoduje, że zdecydowana większość miejscowości pozbawiona jest usług i mieszkańcy zmuszeni są do odbywania podróży w celu zaspokojenia podstawowych potrzeb.

Wykaz jednostek organizacyjnych samorządu gminnego:

1.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szubinie	ul. Kcyńska 12, Szubin
2.	Szubiński Dom Kultury w Szubinie	ul. Kcyńska 13, Szubin
3.	Rejonowa Biblioteka Publiczna w Szubinie	ul. Kcyńska 11, Szubin
4.	Muzeum Ziemi Szubińskiej w Szubinie	ul. Szkolna 2, Szubin
5.	Miejski Zespół Oświaty Sportu i Rekreacji w Szubinie	ul. Kcyńska 12a, Szubin
6.	Zespół Szkół w Szubinie	ul. 1000-lecia, Szubin
7.	Zespół Szkół w Rynarzewie	Rynarzewo ul. Strażacka 20
8.	Zespół Szkół w Kowalewie	ul. Szkolna 5, Kowalewo
9.	Gimnazjum Nr 1 w Szubinie	ul. Św. Marcina 11, Szubin
10.	Szkoła Podstawowa Nr 1 w Szubinie im. Króla Władysława Jagiełły	ul. Wyzwolenia 21, Szubin
11.	Szkoła Podstawowa w Królikowie	Królikowo, ul. Szkolna 7
12.	Szkoła Podstawowa w Turze	Tur, ul. Bydgoska 28
13.	Szkoła Podstawowa w Chomętowie	Chomętowo
14.	Szkoła Podstawowa w Kołaczkowie	Kołaczkowo, ul. Szkolna 6
15.	Przedszkole Samorządowe Nr 2 w Szubinie	ul. J. Dąbrowskiego 1, Szubin
16.	Przedszkole Samorządowe Nr 3 w Szubinie	Pl. Kościelny 2, Szubin

Źródło: Biuletyn Informacji Publicznej Gminy Szubin

Podstawową opiekę zdrowotną zapewnia Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Medyk w Szubinie, przy ulicy Bema 6 oraz NZOZ Lekarz Domowy Maria Lorek, Alicja Kubiak - Szubin, Winnica 3a, z następującymi gabinetami:

- Gabinet Lekarza Reumatologa
- Gabinet Lekarza Rodzinnego

- Gabinet Pielęgniarki Środowiskowej-Rodzinnej
- Gabinet Położnej Środowiskowej-Rodzinnej
- Gabinet Zabiegowy
- Punkt Szczepień

Szeroki zakres działalności prowadzi Grupa Nowy Szpital – będąca właścicielem szpitala w Szubinie. Przy szpitalu funkcjonują poradnie specjalistyczne:

- Poradnia Chirurgii Ogólnej
- Poradnia Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej
- Poradnia Chorób Płuc
- Poradnia Dermatologiczna
- Poradnia Diabetologiczna
- Poradnia Neurologiczna
- Poradnia Ginekologiczno-Położnicza
- Poradnia Ginekologiczno-Położnicza Kcynia, ul. Libelta 28
- Poradnia Ginekologiczno-Położnicza Łabiszyn, Powstańców Wielkopolskich 17
- Poradnia Okulistyczna
- Poradnia Otolaryngologiczna
- Poradnia Reumatologiczna
- Poradnia Urologiczna
- Poradnia zdrowia psychicznego i Poradnia Odwykowa

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I MIENIA

Za stan bezpieczeństwa na terenie gminy odpowiada Komenda Powiatowa Policji w Nakle - Komisariat Policji w Szubinie. Gmina nie zalicza się do obszarów wyróżniających się pod względem skali i charakteru przestępczości – jest ona typowa dla jednostek o podobnej wielkości i charakterze.

Zadania straży pożarnej realizowane są przez jednostkę państwową, działającą w Szubinie oraz jednostki ochotnicze:

a) działające w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego:

1. OSP Szubin,
2. OSP Rynarzewo,
3. OSP Królikowo.

b) pozostałe

1. OSP Ciężkowo,
2. OSP Chomętowo,
3. OSP Tur,
4. OSP Słonawy,
5. OSP Słupy,
6. OSP Wąsosz,
7. OSP Retkowo.

Zadania Inspekcji Sanitarnej realizowane są przez Powiatową Stację Sanitarно-Epidemiologiczną w Nakle.

Gmina nie należy do obszarów szczególnie narażonych na niebezpieczeństwa związane z funkcjonowaniem na jej terenie zakładów wykorzystujących w produkcji lub wytwarzających substancje niebezpieczne jak też związanych z tranzytem przez teren gminy substancji niebezpiecznych w transporcie przesyłowym -

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szubin – Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego 80

rurociągowym (na terenie gminy nie ma bowiem tego typu infrastruktury). Wobec powyższego, do najważniejszych rodzajów zagrożeń życia i mienia na terenie gminy zaliczyć należy:

- zagrożenia w bezpieczeństwie ruchu drogowego – wiąże się to przede wszystkim z przebiegiem przez teren gminy drogi krajowej o bardzo dużym natężeniu ruchu oraz dróg wojewódzkich - o niewspółmiernie mniejszym natężeniu, ale także wykorzystywanych do ruchu tranzytowego - miejscowości, przez które biegną te drogi, poza Szubinem, nie posiadają obejść, wskutek czego drogi przecinają ich centra. Nieco mniejsze znaczenie ma ruch na drogach powiatowych a zwłaszcza gminnych – gdzie skala zagrożeń jest już wyraźnie niższa.
- zagrożenia związane z transportem przez teren gminy substancji i materiałów niebezpiecznych, w tym mogących skażać wodę, powietrze, glebę, szkodliwych dla życia i zdrowia ludności – transport tego typu odbywa się głównie drogami krajową oraz wojewódzkimi
- potencjalne niewielkie ryzyko wiąże się z awarią przemysłową w którymś z zakładów leżących w sąsiedztwie gminy,
- potencjalne zagrożenia (o relatywnie małym ryzyku zaistnienia) wiążą się z funkcjonowaniem na terenie gminy podmiotów gospodarczych i wykorzystywaniem przez nie w procesach technologicznych substancji chemicznych, itp.
- w ostatnich latach nasila się częstotliwość występowania i skala zagrożeń związanych ze zjawiskami meteorologicznymi – huraganami, suszami, podtopieniami w wyniku opadów; gmina nie wykazuje w tym zakresie ponadprzeciętnych zagrożeń,
- w ostatnich latach wzrasta zagrożenie atakami terrorystycznymi - gmina nie wydaje się w tym względzie obszarem szczególnie zagrożonym
- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu wskazuje dla doliny Noteci (niewielki obszar wzdłuż Noteci i Kanału Noteckiego) możliwość wystąpienia zagrożenia powodziowego - zagrożenie obejmuje tereny niezamieszkane i nie zainwestowane
- duże zalesienie oraz wzmożona penetracja turystyczna lasów zwiększa ryzyko zaistnienia zagrożenia pożarowego

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

Najważniejsze potrzeby rozwojowe gminy wiążą się z realizacją głównego celu rozwoju gminy, jakim jest zapewnienie mieszkańcom optymalnych warunków życia. Założenie to jest osią przewodnią całego niniejszego Studium – w warstwie diagnostycznej ma na celu rozpoznanie aktualnego stanu rozwoju, w tym identyfikację uwarunkowań rozwoju, szans, zagrożeń, mocnych i słabych stron, oraz audyt stanu funkcjonowania poszczególnych aspektów gminy, a w warstwie kierunków – utrwalenia aspektów prawidłowo funkcjonujących oraz zdecydowana poprawa aspektów nie funkcjonujących właściwie.

W najbardziej ogólnym ujęciu powodzenie rozwoju gminy zależne jest od uwarunkowań zewnętrznych (generowanych poza granicami gminy) oraz wewnętrznych (generowanych na terenie gminy), te drugie z kolei dzielą się na zależne od polityki i możliwości stymulacji przez władze gminy i niezależne od nich. Zadania leżące w gestii samorządu gminnego polegają przede wszystkim na:

- zapewnieniu mieszkańcom jak najlepszej możliwości dostępu do infrastruktury społecznej (instytucji obsługi ludności) oraz technicznej i komunikacyjnej (głównie urządzenia liniowe),
- zapewnieniu jak najlepszej jakości świadczenia usług publicznych oraz jak najlepszej jakości funkcjonowania infrastruktury sieciowej (właściwy stan technicznych, zachowanie parametrów normatywnych, itp.)
- zapewnienie ciągłości funkcjonowania infrastruktury – zwłaszcza w zakresie zasilania w energię, wodę, odbiór i utylizację ścieków, odpadów, itp.

Miasto Szubin pełni w sieci osadniczej powiatu istotną rolę wynikającą z lokalizacji na jego terenie infrastruktury o znaczeniu powiatowym (służba zdrowia, szkolnictwo ponadgimnazjalne). Stwarza to lepsze, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szubin – Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego 81

niż w większości gmin, warunki dostępności mieszkańców do tego typu infrastruktury, a fakt, że korzystają z niej także mieszkańcy innych gmin, wzmacnia impulsy rozwojowe miasta (szersza baza ekonomiczna). Jednocześnie jednak, funkcjonowanie tego typu instytucji uzależnia rozwój miasta od działań władz powiatu w zakresie ich rozwoju i funkcjonowania.

Północna część gminy podlega przyspieszonej urbanizacji związanej z położeniem w strefie bezpośredniego oddziaływania Bydgoszczy. Uwarunkowanie to będzie przybierało na znaczeniu i w dłuższej perspektywie zależność ta będzie coraz większa. Prawdopodobnie nie tylko obszary wiejskie, ale także miasto Szubin będą przybierały podmiejski charakter, co skutkować będzie zarówno wzrostem liczby mieszkańców, jak i dużą dynamiką procesów inwestycyjnych.

Istotnym zadaniem jest wzmacnianie – na miarę potrzeb i planowanej roli w przyszłym systemie społeczno-gospodarczym gminy – miejscowości na terenie gminy. Ma to duże znaczenie ze względu na rozległą powierzchnię zajmowaną przez gminę - pomimo iż miasto położone jest centralnie, to odległości są tu dosyć duże. Jednocześnie jednak należy zakładać, że obsługę mieszkańców północnej części gminy, w zakresie nawet codziennych spraw, w pewnym stopniu realizować będzie Bydgoszcz, z którym to miastem należy się spodziewać coraz intensywniejszych powiązań.

Do głównych potrzeb gminy zaliczyć należy:

- Przystosowanie infrastruktury gminy do prognozowanego wzrostu liczby ludności starszej.
- Uporządkowanie systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków.
- Modernizację lokalnego układu drogowego.
- Zachowanie ładu przestrzennego oraz zapewnienie należytej ochrony środowiska przyrodniczego w warunkach wzmożonej antropopresji.
- Prawidłową realizację zadań własnych w zakresie obsługi ludności (istotne ze względu na dużą powierzchnię gminy).

Możliwości rozwoju gminy

- Główne możliwości rozwoju gminy wiążą się z dalszym rozwojem wielofunkcyjnym, przy czym w północnej części spodziewać się należy intensyfikacji funkcji i zagospodarowania typowych dla stref podmiejskich dużych miast, a w części południowej rozwoju rolnictwa intensywnego rolnictwa. Miasto zachowa charakter wielofunkcyjny, przy czym coraz większa będzie rola osadnictwa o charakterze podmiejskim - w mieście wzrastać będzie znaczenie funkcji sypialnianej, co będzie sprzyjać wzrostowi zaludnienia.
- Wzmacniać należy działalności gospodarcze, w tym zwłaszcza związane z przedsiębiorczością typową dla obszarów podmiejskich - produkcji, składów i magazynów, w tym zwłaszcza w działalnościach wymagających dużej zajętości terenu oraz dobrej dostępności komunikacyjnej, także w ruchu międzyregionalnym. Tym samym jako obszary szczególnie predestynowane wskazuje się tereny leżące w pobliżu głównych dróg, zwłaszcza węzłów drogi nr 5.
- Realny jest wzrost znaczenia funkcji turystycznej.
- Możliwa jest realizacja na terenie gminy urządzeń produkujących energię ze źródeł odnawialnych – ta nowa funkcja stanowiłaby także źródło dochodów budżetowych niezbędnych dla realizacji zadań społecznych.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW

Struktura gruntów wg głównych własności, przedstawia się następująco:

Rodzaj własności	miasto	obszary wiejskie	gmina
Grunty osób fizycznych, w tym:	330	14357	14687
Grunty osób fizycznych wchodzące w skład gospodarstw rolnych	198	13192	13390
Grunty osób fizycznych nie wchodzące w skład gospodarstw rolnych	132	1165	1297
Grunty Skarbu Państwa, w tym, między innymi:	165	16722	16887
Grunty wchodzące w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa	105	4606	4711
Grunty w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe	20	11267	11287
Grunty gmin i związków międzygminnych (z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie)	141	258	399
Grunty spółdzielni	3	8	11
Grunty kościołów i związków wyznaniowych	3	336	339
Grunty powiatów z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie	6	20	26
Grunty województw z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie	4	43	47
Grunty spółek prawa handlowego	4	526	530

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Do obiektów i obszarów chronionych zalicza się chronione na podstawie następujących przepisów:

- ustawy o ochronie przyrody,
- ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
- ustawy Prawo wodne,
- ustawy Prawo geologiczne i górnicze,
- ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

W niniejszym Studium – w rozdziałach temu poświęconych oraz na Załącznikach nr 4 i nr 5 – dokonano szczegółowej charakterystyki obszarów i obiektów chronionych.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Państwowy Instytut Geologiczny na terenie gminy wskazał tereny predysponowane do występowania ruchów masowych – wskazane na Załączniku nr 4. Zgodnie z informacją Państwowego Instytutu Geologicznego, na obecnym etapie prac nad identyfikacją terenów zagrożonych ruchami osuwiskowymi: „są to jedynie ogólne i wstępne dane informujące o możliwej predyspozycji obszarów (wynikającej głównie z budowy geologicznej i morfologii) do rozwoju ruchów masowych w poszczególnych powiatach pozakarpaccich, nie potwierdzone zwiadem terenowym, dlatego nie można ich wykorzystywać przy sporządzaniu planów zagospodarowania przestrzennego”. Tereny te – przedstawione na Załączniku nr 4 jako „potencjalnie zagrożone ruchami osuwiskowymi” powinny być przedmiotem dalszych szczegółowych badań, które określą rzeczywiste ryzyko zachodzenia tego typu procesów oraz pozwolą na identyfikację sposobów ochrony i zabezpieczeń, ale także określą, jakiego rodzaju zagospodarowanie i działalności mogą być realizowane zarówno w tych obszarach, jak i ich sąsiedztwie. Przy obecnym dosyć ogólnym poziomie wiedzy na temat rzeczywistego ryzyka, nie można ich traktować jako obszarów bezwzględnie wykluczanych z możliwości realizacji zagospodarowania.

Ze względu na lokalnie urozmaiconą rzeźbę terenu, nie można wykluczyć, iż na terenie gminy występują także obszary o nierozpoznanym dotąd zagrożeniu. Wskazuje się konieczność wykonania kompleksowej diagnozy przestrzeni gminy w kontekście możliwości powstawania osuwisk.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ŹRÓDŁ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH

Zagadnienie zostało scharakteryzowane w części poświęconej środowisku przyrodniczemu i przedstawione na Załączniku nr 4.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Zagadnienie zostało scharakteryzowane w części poświęconej surowcom mineralnym i przedstawione na Załączniku nr 4.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA

Na terenie gminy nie występują kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO – ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

UWARUNKOWANIA ROZWOJU KOMUNIKACJI

Transport drogowy

Gmina jest dobrze dostępna w komunikacji drogowej, a Szubin jest węzłem w sieci dróg wojewódzkich i krajowych. Przez miasto, lub jego bezpośrednie sąsiedztwo biegną: droga krajowa i drogi wojewódzkie.

Przez teren gminy z kierunku północny-wschód - południe biegnie droga krajowa nr 5 (Świecie - Lubawka), stanowiąca fragment relacji obsługującej Dolny Śląsk i Wielkopolskę w kierunku Trójmiasta. Droga nr 5 jest w trakcie przebudowy do rangi drogi ekspresowej. W ostatnich latach w przebiegu drogi wykonano obwodnicę miasta, którą omija Szubin od wschodu. Tym samym z centrum miasta wyprowadzony został intensywny i bardzo uciążliwy ruch tranzytowy. Na terenie gminy planuje się także realizację obwodnic Rynarzewa i Kowalewa w przebiegu tej drogi.

Droga nr 5 zapewnia połączenie gminy z Bydgoszczą oraz Żninem, a dalszych relacjach z Trójmiastem, Poznaniem, Wrocławiem, a za pomocą drogi nr 10 (węzeł w Białych Błotach) także z Toruniem i Warszawą. W relacjach z Bydgoszczą, ze względu na charakter sieci drogowej w tej części województwa, jest w praktyce jedynym połączeniem obsługującym gminę. Bardzo duże znaczenie w zapewnieniu relacji z Bydgoszczą, pełni także dla gmin Żnin i Kcynia (dla których nie stanowi jedynego połączenia, ale połączenie najbardziej dogodnie z możliwych).

Droga krajowa nr 5 na terenie gminy ma długość 20,8 km.

Dostępność zewnętrzną, ale także obsługę niektórych miejscowości, zapewniają drogi wojewódzkie. Przez teren gminy biegną drogi nr 246 z Nakła przez Szubin, Łabiszyn, Złotniki Kujawskie, Gniewkowo do Dąbrowy Biskupiej oraz 247 z Szubina do Kcyni.

Odcinek drogi 246 z Szubina w kierunku Nakła służy przede wszystkim dostępności ośrodka powiatowego, który jest także węzłem na drodze nr 10 (kierunek Szczecin) i 241 (kierunek Sępólno Krajeńskie, Tuchola). Ma stosunkowo małe znaczenie w obsłudze mieszkańców gminy, gdyż biegnie w większości przez tereny leśne i obsługuje jedynie pojedyncze większe wsie (Samokłęski Duże, Stary Jaruzyn). Odcinek z Szubina w kierunku Łabiszyna biegnie w całości przez kompleks leśny, więc ma znaczenie prawie wyłącznie tranzytowe. Droga nr 247 łącząca Szubin z Kcynią nie tylko obsługuje miejscowości leżące przy tej drodze, ale także stanowi drogę zbiorczą dla dróg niższego rzędu obsługujących miejscowości nieco dalej od niej położone. Dla bazy ekonomicznej Szubina ważne jest, że zapewnia dojazd z gminy Kcynia (w tym miasta), której

mieszkańcy stanowią klientelę usług miasta - Szubin oferuje pod względem usług rynkowych i nierynkowych, znacznie lepszą ofertę niż Kcynia.

Drogi wojewódzkie na terenie gminy mają długość:

- 247 - Kcynia – Szubin - 9,930 km (na terenie miasta Szubina obejmuje - ul. Kcyńska Nowe Osiedle dł.0,668km)
- 246 - Paterek – Szubin – Łabiszyn - 20,038 km (na terenie miasta Szubina obejmuje: ul. Nakielska 1,703km, ul. Dworcowa do mostu 0,289km i Łabiszyńska 0,185km)

Uzupełnieniem sieci dróg są drogi powiatowe - ich sieć z wyjątkiem terenów leśnych i doliny Gąsawki jest gęsta i zapewnia dojazd do większości miejscowości. To właśnie drogi powiatowe (a nie gminne) w połączeniu z drogami wyższej rangi, z którymi się łączą, są w największym stopniu odpowiedzialne za zapewnienie dostępności miejscowości, a więc w największym stopniu wpływają na codzienne funkcjonowanie gminy i jakość życia mieszkańców. Dróg powiatowych jest 19, mają długość ponad 93 km, z czego ok. 12 km to drogi gruntowe.

Tabela. Wykaz dróg powiatowych w gminie

L.p.	Nr drogi	Nazwa drogi	Odcinek		Długość km	w tym odcinki gruntowe		
			od km	do km		od km	do km	długość
1)	1933	Kcynia - Słonawki	7,341	8,141	0,800	0	0	0
2)	1934	Zalesie - Pińsko	0,000	8,340	8,340	4,723	8,340	3,617
3)	1935	Turzyn - Królikowo	4,000	6,382	2,382	4,000	4,782	0,782
4)	1936	Grzeczna Panna - Godzimierz	0,000	2,275	2,275	0	0	0
5)	1942	Dziewierzewo - Królikowo	2,232	5,555	3,323	0	0	0
6)	1943	Królikowo - Dąbrówka Słupska	0,000	6,071	6,071	0	0	0
7)	1944	Zalesie - Górki Dąbskie	0,000	10,172	10,172	0	0	0
8)	1945	Smarzykowo - Brzyskorzystew	0,000	4,450	4,450	0	0	0
9)	1946	Ciężkowo - Wąsosz	0,000	6,388	6,388	0,000	1,425	1,425
10)	1947	Stary Jaruzyn - Niedźwiady	0,000	2,711	2,711	0	0	0
U)	1535	Łochowo - Zamość	2,730	5,810	3,080	2,730	4,920	2,190
12)	1948	Samokłęski Małe - Zamość	0,000	8,062	8,062	0	0	0
13)	1949	Godzimierz - Łachowo	0,000	5,800	5,800	1,000	4,800	3,800
14)	1950	Rynarzewo - Łabiszyn	0,000	4,690	4,690	0	0	0
15)	1951	Smolniki - Kowalewo	0,000	9,700	9,700	0	0	0
16)	1952	Kowalewo - Chomętowo	0,000	6,413	6,413	0	0	0
17)	1953	Wąsosz - Buszkowo	0,000	6,885	6,885	0	0	0
18)	1955	Chomętowo - Góra	0,000	0,620	0,620	0	0	0
19)	1956	Chomętowo - Łabiszyn	0,000	0,969	0,969	0	0	0

Źródło: Opracowanie na podstawie informacji Urzędu Miejskiego w Szubinie

Sieć dróg wyższej rangi uzupełniana jest przez drogi gminne. Jest ich 38 i mają łączną długość prawie 66 km. Około połowy z nich to drogi o nawierzchni twardej, wśród których nieco ponad połowa posiada nawierzchnię ulepszoną. Drogi gminne, z racji gęstej sieci dróg wyższej rangi najczęściej nie mają większego znaczenia dla dostępności, ale obsługują zabudowę mieszkaniową i są bardzo ważne dla obsługi rolnictwa.

Tabela. Wykaz dróg gminnych na terenach wiejskich gminy

Nazwa Drogi	Przebieg Drogi	Numer drogi gminnej	Długość (km)	klasa drogi (L,D)
Rynarzewo – Wojstawiec - Szkocja	Rynarzewo, Ul. 700-Lecia-Wojstawiec-Szkocja	090501C	9,077	L
Była Dr. Krajowa	Łachowo-Szubin-Nowy Świat	091034C	2,109	L
Godzimirz - Kołaczkowo	Godzimirz- Kołaczkowo, Ul. Leśna i Część Ul. Pałuckiej Do Drogi Krajowej Nr 5	090502C	3,431	L
Rynarzewo - Siedliska	Rynarzewo, Ul. Powst.Wlkp.-Siedliska	090503C	4,988	L
Szubin – Kołaczkowo - Skórzewo	Szubin, ul. Powst.Wlkp.-Kołaczkowo-Skórzewo	090504C	3,404	L
Wojstawiec - Kornelin	Wojstawiec-Kornelin	090505C	3,260	L
Chomętowo - Gąbin	Chomętowo-Gąbin	090506C	2,805	L
Pińsko – Folusz - Kowalewo	Pińsko-Folusz-Kowalewo	090507C	6,648	L
Szubin – Grzeczna Panna – Samokłęski Duże	Szubin, ul. Reymonta-Grzeczna Panna-Samokłęski Duże	090508C	9,031	L
Retkowo – Chraplewo - Miastowice	Retkowo-Chraplewo-Miastowice	090509C	4,109	L
Słupy – Kowalewo - Smolniki	Słupy-Kowalewo-Smolniki	090510C	9,273	L
Stary Jarużyn - Chobielin	Staryjarużyn-Chobielin	090511C	2,429	L
Tur - Brzózki	Tur, ul. Brzozowa-Brzózki	090512C	2,641	L
Szubin - Godzimirz	Szubin, ul. Wiejska-Godzimirz	090513C	1,313	L
Elizewo - Słonawy	Elizewo-Słonawy	090514C	1,867	L
Suchoręcz - Turzyn	Suchoręcz-Turzyn	090515C	1,328	L
Wieszki – Stary Jarużyn	Wieszki-Stary Jarużyn	090516C	6,584	L
Grzeczna Panna - Pińsko	Grzecznapanna-Pińsko	090517C	3,186	L
Wąsosz-Żędowo	Wąsosz-Żędowo	090518C	4,213	L
Szkocja, ul. Cicha	Szkocja, ul. Cicha	090519C	0,534	L
Szkocja, ul. Łąkowa	Szkocja, ul. Łąkowa	090520C	0,529	L
Szkocja, ul. Polna	Szkocja, ul. Polna	090521C	0,226	L
Szkocja, ul. Wiosenna	Szkocja, ul. Wiosenna	090524C	0,549	L
Szkocja, ul. Spacerowa	Szkocja, ul. Spacerowa	090522C	0,464	D
Szkocja, ul. Spokojna	Szkocja, ul. Spokojna	090523C	0,160	D
Tur, ul. Kasztanowa	Tur, ul. Kasztanowa	090525C	0,229	D
Tur, ul. Leśna	Tur, ul. Leśna	090526C	0,270	D
Tur, ul. Hutnicza	Tur, ul. Hutnicza	090527C	0,691	D
Tur, ul. Zaulek	Tur, ul. Zaulek	090528C	0,074	D
Tur, ul. Wiśniowa	Tur, ul. Wiśniowa	090529C	0,365	D
Tur, ul. Świerkowa	Tur, ul. Świerkowa	090530C	0,233	D
Tur, ul. Strażacka	Tur, ul. Strażacka	090531C	0,335	D
Tur, ul. Notecka	Tur, ul. Notecka	090532C	1,151	D
Tur, ul. Św.Kostki	Tur, ul. Św.Kostki	090533C	0,191	D
Stanisławka, ul. Poziomkowa	Stanisławka, ul. Poziomkowa	090534C	0,070	D
Małerudy, ul. Osiedlowa	Małerudy, ul. Osiedlowa	090535C	0,352	D
Małerudy, ul. Leśna	Małerudy, ul. Leśna	090536C	0,344	D
Rynarzewo, ul. Notecka	Rynarzewo, ul. Notecka	090537C	0,458	D
Rynarzewo, ul. Spacerowa	Rynarzewo, ul. Spacerowa	090538C	0,442	D
Rynarzewo, ul. Wybudowanie	Rynarzewo, ul. Wybudowanie	090539C	1,425	L

Rynarzewo, ul. Łokietka	Rynarzewo, ul. Łokietka	090540C	0,383	L
Rynarzewo, ul. Szkolna	Rynarzewo, ul. Szkolna	090541C	0,300	L
Rynarzewo, ul. Stolarska	Rynarzewo, ul. Stolarska	090542C	0,084	L
Rynarzewo, ul. Rynek	Rynarzewo, ul. Rynek	090543C	0,417	L
Rynarzewo, ul. Polna	Rynarzewo, ul. Polna	090544C	0,233	L
Rynarzewo, ul. Orzeszkowej	Rynarzewo, ul. Orzeszkowej	090545C	0,317	L
Rynarzewo, ul. Ogrodowa	Rynarzewo, ul. Ogrodowa	090546C	0,845	L
Rynarzewo, ul. Nałkowskiej	Rynarzewo, ul. Nałkowskiej	090547C	0,277	L
Rynarzewo, ul. Mickiewicza	Rynarzewo, ul. Mickiewicza	090548C	0,222	L
Rynarzewo, ul. Krótka	Rynarzewo, ul. Krótka	090549C	0,086	L
Rynarzewo, ul. Dąbrowskiej	Rynarzewo, ul. Dąbrowskiej	090550C	0,153	L
Rynarzewo, ul. Boczna	Rynarzewo, ul. Boczna	090551C	0,064	L
Rynarzewo, ul. Bydgoska	Rynarzewo, ul. Bydgoska	090552C	0,111	L
Zamość, ul. Wierzbowa	Zamość, ul. Wierzbowa	090553C	0,566	L
Zamość, ul. Świerkowa	Zamość, ul. Świerkowa	090554C	0,724	L
Zamość, ul. Sosnowa	Zamość, ul. Sosnowa	090555C	0,593	L
Zamość, ul. Składowa	Zamość, ul. Składowa	090556C	0,572	L
Zamość, ul. Rzemieślnicza	Zamość, ul. Rzemieślnicza	090557C	0,194	L
Zamość, ul. Przemysłowa	Zamość, ul. Przemysłowa	090558C	0,195	L
Zamość, ul. Olchowa	Zamość, ul. Olchowa	090559C	0,126	L
Zamość, ul. Leśna	Zamość, ul. Leśna	090560C	0,429	L
Zamość, ul. Klonowa	Zamość, ul. Klonowa	090561C	0,176	L
Zamość, ul. Jarzębinowa	Zamość, ul. Jarzębinowa	090562C	0,115	L
Zamość, ul. Jagodowa	Zamość, ul. Jagodowa	090563C	0,137	L
Zamość, ul. Grzybowa	Zamość, ul. Grzybowa	090564C	0,138	L
Zamość, ul. Brzozowa	Zamość, ul. Brzozowa	090565C	0,119	L
Zamość, ul. Ptasia	Zamość, ul. Ptasia	090566C	1,198	D
Zamość, ul. Wielorybia	Zamość, ul. Wielorybia	090567C	0,389	D
Zamość, ul. Akwariowa	Zamość, ul. Akwariowa	090568C	0,404	D
Zamość, ul. Jesiotrowa	Zamość, ul. Jesiotrowa	090569C	0,250	D
Zamość, ul. Boczna	Zamość, ul. Boczna	090570C	0,403	D
Zamość, ul. Poprzeczna	Zamość, ul. Poprzeczna	090571C	0,152	D
Zamość, ul. Osiedlowa	Zamość, ul. Osiedlowa	090572C	0,306	D
Zamość, ul. Bukowa	Zamość, ul. Bukowa	090573C	0,110	D
Zalesie, ul. Spokojna	Zalesie, ul. Spokojna	090574C	0,461	D
Zalesie, ul. Ogrodowa	Zalesie, ul. Ogrodowa	090575C	0,236	D
Zalesie, ul. Lipowa	Zalesie, ul. Lipowa	090576C	0,732	D
Królikowo, ul. Wierzbowa	Królikowo, ul. Wierzbowa	090577C	2,343	D
Królikowo, ul. Szkolna	Królikowo, ul. Szkolna	090578C	0,647	D
Królikowo, ul. Okopowa	Królikowo, ul. Okopowa	090579C	0,690	D
Królikowo, ul. Katynka	Królikowo, ul. Katynka	090580C	0,928	D
Kowalewo, ul. Brzozowa	Kowalewo, ul. Brzozowa	090581C	0,129	D
Kowalewo, ul. Klonowa	Kowalewo, ul. Klonowa	090582C	0,079	D
Kowalewo, ul. Poziomkowa	Kowalewo, ul. Poziomkowa	090583C	0,648	D
Kowalewo, ul. Pałucka	Kowalewo, ul. Pałucka	090584C	0,281	D
Kornelin, ul. Sosnowa	Kornelin, ul. Sosnowa	090585C	0,655	D

Kornelin, ul. Karasiowa	Kornelin, ul. Karasiowa	090586C	0,342	D
Kornelin, ul. Okoniowa	Kornelin, ul. Okoniowa	090587C	0,158	D
Kornelin, ul. Szczupakowa	Kornelin, ul. Szczupakowa	090588C	0,514	D
Kornelin, ul. Trociowa	Kornelin, ul. Trociowa	090589C	0,235	D
Kornelin, ul. Sandaczowa	Kornelin, ul. Sandaczowa	090590C	0,217	D
Kończakowo, ul. Rzemieślnicza	Kończakowo, ul. Rzemieślnicza	090591C	0,117	D
Kończakowo, ul. Ułańska	Kończakowo, ul. Ułańska	090592C	0,211	D
Kończakowo, ul. Szkolna	Kończakowo, ul. Szkolna	090593C	0,169	D
Kończakowo, ul. Pałucka	Kończakowo, ul. Pałucka	090594C	1,568	D
Kończakowo, ul. Św.Wojciecha	Kończakowo, ul. Św.Wojciecha	090595C	0,269	D
Kończakowo, ul. Słoneczna	Kończakowo, ul. Słoneczna	090596C	0,325	D
Kończakowo, ul. Polna	Kończakowo, ul. Polna	090597C	0,453	D
Trzecieniec, ul. Urocza	Trzecieniec, ul. Urocza	090598C	0,204	D
Wąsosz, ul. Polna	Wąsosz, ul. Polna	090599C	0,260	D
Wąsosz, ul. Letniskowa	Wąsosz, ul. Letniskowa	091001C	0,259	D
Wąsosz, ul. Plażowa	Wąsosz, ul. Plażowa	091002C	0,818	D
Wąsosz, ul. Rybacka	Wąsosz, ul. Rybacka	091003C	2,359	D
Wąsosz, ul. Brzozowa	Wąsosz, ul. Brzozowa	091004C	1,978	D
Wąsosz, ul. Wierzbowa	Wąsosz, ul. Wierzbowa	091005C	0,621	D
Wąsosz, ul. Jaśminowa	Wąsosz, ul. Jaśminowa	091006C	0,104	D
Wąsosz, ul. Jodłowa	Wąsosz, ul. Jodłowa	091007C	0,155	D
Wąsosz, ul. Sosnowa	Wąsosz, ul. Sosnowa	091008C	0,353	D
Wąsosz, ul. Wodna	Wąsosz, ul. Wodna	091009C	0,116	D
Aleksandrowo-Drogosław-Gąbin	Aleksandrowo-Drogosław-Gąbin	091010C	13,138	L
Kończakowo-Smolniki	Kończakowo-Smolniki	091011C	2,247	L
Skórzewo-Kornelin	Skórzewo-Kornelin	091012C	3,428	L
Kończakowo-Zazdrość	Kończakowo, ul. Powst.Wlkp.-Zazdrość	091013C	1,647	L
Szubin-Wieś, ul. Urocza	Szubin-Wieś, ul. Urocza	091014C	0,808	L
Ameryczka-Królikowo	Ameryczka-Królikowo	091015C	2,659	L
Szubin-Wolwark-Pińsko-Słonawy	Szubin, ul. Ogrodowa, ul. Pałucka-Wolwark-Pińsko-Słonawy	091016C	6,905	L
Retkowo-Wrzosy	Retkowo-Wrzosy	091017C	3,297	L
Łachowo-Dziekanka-Smolniki	Łachowo-Dziekanka-Smolniki	091018C	2,303	L
Dąbrówka Słupska-Wrzosy-Brzyskorzystew	Dąbrówka Słupska-Wrzosy-Brzyskorzystew	091019C	2,853	L
Tur-Głęboć	Tur-Głęboć	091020C	2,217	L
Żurczyn-Olek-Głęboć	Żurczyn-Olek-Głęboć	091021C	4,138	L
Zalesie-Słonawy-Paterek	Słonawy Stare-Paterek	091022C	6,311	L
Żędowo-Redczyce	Żędowo-Redczyce	091023C	2,168	L
Chraplewo PGR-Chraplewo	Chraplewo PGR-Chraplewo	091024C	1,393	L
Kowalewo-Wąsosz	Kowalewo-Wąsosz	091025C	2,713	L
Szubin Wieś-Betoniarnia	Szubin Wieś-Betoniarnia	091026C	0,404	L
Zamość-Murowaniec	Zamość-Murowaniec	091027C	1,261	L
Smolniki, ul. Ks. Mączkowskiego	Smolniki, ul. Ks. Mączkowskiego	091033C	0,490	L
Rzemieniewice-Malice	Rzemieniewice-Malice	091028C	1,273	L
Szaradowo-Ameryczka	Szaradowo-Ameryczka	091029C	3,232	L

Mał Rudy-Łąki	Małe Rudy-Łąki	091030C	0,622	D
Nadjeziorze-Małe Rudy	Nadjeziorze-Małe Rudy	091031C	1,300	D
Małe Rudy, ul. Łąkowa	Małe Rudy, ul. Łąkowa	091032C	0,784	D
Razem			188, 801	

Źródło: Opracowanie na podstawie informacji Urzędu Miejskiego w Szubinie

Tabela. Wykaz dróg gminnych w mieście Szubin

Ulica	Numer drogi:	Długość (km)	Klasa drogi (L, D)
Bema	090910C	0,223	L
Reymonta	090508C	0,537	L
Pałucka	091016C	1,316	L
Wiewiórowskiego	090953C	0,886	L
Nowa	090932C	0,115	L
Ogrodowa	091016C	0,454	L
Dąbrowskiego	090909C	0,391	L
Sportowa	090942C	1,501	L
Boczna	090904C	0,079	L
Cieleckiego	090934C	0,183	L
Pl.Wolności	090937C	0,152	L
Rynek	090940C	0,077	L
Winnica	090950C	0,866	L
Mostowa	090931C	0,258	L
Poprzeczna	090939C	0,104	L
Harcerska	090913C	0,147	L
Młyńska	090929C	0,415	L
Krasickiego	090915C	0,131	L
Orzeszkowej	090908C	0,861	L
Podgórna	090938C	0,066	L
Konopnickiej	090927C	0,748	L
Asnyka	090902C	0,072	L
Kochanowskiego	090918C	0,570	L
Szkolna	090945C	0,147	L
Krótką	090922C	0,075	L
Wyspiańskiego	090943C	0,229	L
Reja	090928C	0,292	L
Matejki	090919C	0,401	L
Glinica	090912C	0,264	L
Kilińskiego	090917C	0,173	L
Powst.Wlkp.	090504C	2,275	L
Broniewskiego	090951C	0,271	L
Browarna	090906C	0,415	L
21stycznia	090901C	0,965	L
Żeromskiego	090944C	0,099	L
Prusa	090905C	0,087	L
Leśna	090923C	0,858	L
Klonowa	090921C	0,344	L

Brzozowa	090907C	0,411	L
Modrzewiowa	090930C	0,145	L
Lipowa	090924C	0,235	L
Tysiąclecia	090949C	1,003	L
Sosnowa	090941C	0,315	L
Świerkowa	090946C	0,183	L
Wiejska	090513C	2,268	L
Wyzwolenia	090954C	0,276	L
Sienkiewicza	090914C	0,507	L
Kasprowicza	090916C	0,310	L
Zamek	090955C	0,268	L
Szenwalda	090925C	0,070	L
Dąbrowskiej	090926C	0,232	L
Słowackiego	090920C	0,413	L
Norwida	090911C	0,220	L
Św.Marcina	090947C	0,250	L
Mickiewicza	090903C	0,401	L
Łachowo-Szubin-Nowy Świat (obszar Miejski, Ulice: Sędziwoja Pałuki, Paderewskiego, Kościuszki, 3 Maja, Kcyńska, Jana Pawła II)	091034C	4,861	L
Pl.Kościelny	090936C	0,121	L
Mączkowskiego	090952C	0,125	L
Poziomkowa	090933C	0,150	D
Jagodowa	090935C	0,125	D
Razem		29,936	

Źródło: Opracowanie na podstawie informacji Urzędu Miejskiego w Szubinie

Transport kolejowy

Przez gminę przebiega linia kolejowa Bydgoszcz - Szubin - Kcynia - Wągrowiec - Poznań. Jest to linia znaczenia wojewódzkiego, pod względem technicznym drugorzędna, jednotorowa, niezelektryfikowana. W gminie znajdują się stacja w Szubinie i przystanki w Zamościu, w Kołaczkowie, w Pińsku i w Zalesiu - Szaradowie. Nie prowadzi się ruchu pasażerskiego, prowadzi się ruch towarowy od stacji Szubin do Bydgoszczy. Trwają starania o uruchomienie komunikacji pasażerskiej na trasie Kcynia - Szubin - Bydgoszcz.

Transport wodny

Drogę wodną na terenie gminy stanowi rzeka Noteć. Obecnie jej wykorzystanie transportowe jest znikome. Samorząd województwa podjął działania na rzecz przywrócenia funkcji turystycznej rzeki.

UWARUNKOWANIA ROZWOJU INFRASTRUKTURY

Gospodarka wodno – ściekowa

Źródłem wody pitnej dla miasta i gminy Szubin są ujęcia zlokalizowane w zachodniej i północnej części miasta oraz ujęcia na terenie gminy (wykaz i charakterystyka – w tabeli). Ponadto na terenie gminy działa kilka niewielkich ujęć zakładowych.

Miasto zwodociągowane jest w ponad 97%, tereny wiejskie - w 73,5 %.

Tabela. Komunalne ujęcia wody na terenie gminy Szubin

Ujęcie	Właściciel	Studnia, głębokość, wydajność	Wielkość poboru wody	Strefy ochrony
Ujęcie w Gąbinie	KPWIK w Szubinie Sp. z o.o.	Nr 1 106,5m Q=18,4 m ³ /h	Q _{max} .h=18,4m ³ /h Q _{śr} .d=359m ³ /d Q _{max} .d=441 m ³ /d Q _{śr} .r=131000m ³ /r	Strefa ochrony bezpośredniej
Ujęcie w Kołaczkowie	KPWIK w Szubinie Sp. z o.o.	Nr 1 45 m Q= 53 m ³ /h Nr 2 44 m Q=34 m ³ /h	Q _{max} h=44 m ³ /h Q _{max} d=747,7 m ³ /d Q _{śr} d= 597,5 m ³ /d Q _{śr} rok=221800 m ³ /rok	-
Ujęcie w Samokłeskach Dużych	KPWIK w Szubinie Sp. z o.o.	Nr 1a 81,0 m	Q _{max} h=75,0 m ³ /h Q _{max} d=934,0 m ³ /d Q _{śr} d= 787,0 m ³ /d Q _{śr} roczne= 287 255,0 m ³ /rok	Strefa ochrony bezpośredniej
Ujęcie Szubin Wieś (ujęcie znajduje się w granicach miasta Szubin)	KPWIK w Szubinie Sp. z o.o.	Nr 2 40 m Q=25 m ³ /h Nr 3 40 m Q=36 m ³ /h	Q _{max} h=35 m ³ /h Q _{max} d=361 m ³ /d Q _{śr} d= 420 m ³ /d Q _{śr} rok= 131 000m ³ /rok	-
Ujęcie w Szubinie	KPWIK w Szubinie Sp. z o.o.	Nr 1C 34m Q=35 m ³ /h Nr 2B 38,7m Q=48,7 m ³ /h Nr 3B 38m Q=50,0 m ³ /h Nr 4 35m Q=63 m ³ /h Nr 5 37m Q=32,0 m ³ /h Nr 6 25m Q=52,7 m ³ /h Nr 7 32,5m Q=30,0 m ³ /h	Q _{max} .h=130m ³ /h Q _{śr} .d=1560m ³ /d Q _{max} .d=2138m ³ /d Q _{śr} .r=570000m ³ /r	Strefa ochrony bezpośredniej
Ujęcie w Rynarzewie	KPWIK w Szubinie Sp. z o.o.	Nr 1 45m Q=45,0 m ³ /h Nr 2 55m Q=58,0 m ³ /h	Q _{max} .h=43,00m ³ /h Q _{śr} .d=349,00m ³ /d Q _{max} .d=463,00m ³ /d Q _{śr} .r=120000m ³ /r	Strefa ochrony bezpośredniej

Ujęcie w Królikowie	KPWIK w Szubinie Sp. z o.o.	Nr 1a 123m Q=72,0 m ³ /h Nr 3 125m Q=54,0 m ³ /h	Q _{max.h} =50,00m ³ /h Q _{śr.d} =459,00m ³ /d Q _{max.d} =613,00m ³ /d Q _{śr.r} =167000m ³ /r	Strefa ochrony bezpośredniej
Ujęcie w Żurczynie	KPWIK w Szubinie Sp. z o.o.	Nr 2 33m Q=78,0 m ³ /h Nr 3 35m Q=50,0 m ³ /h	Q _{max.h} =50,00m ³ /h Q _{śr.d} =724m ³ /d Q _{max.d} =806m ³ /d Q _{śr.r} =264000m ³ /r	Strefa ochrony bezpośredniej
Ujęcie w m. Łachowo	KPWIK w Szubinie Sp. z o.o.	Nr 3 84 m Nr 4 45 m	Q _{maxh} =52 m ³ /h Q _{maxd} =596,0 m ³ /d Q _{śrd} = 467,0 m ³ /d Q _ś roczne=170455,0 m ³ /rok	Strefa ochrony bezpośredniej
Ujęcie w m. Żędowo	KPWIK w Szubinie Sp. z o.o.	Nr 1 18,8 m Nr 2 70,0 m	Q _{maxh} =12,0 m ³ /h Q _{maxd} =130 m ³ /d Q _{śrd} = 105,0 m ³ /d Q _ś roczne=38325 m ³ /rok	Strefa ochrony bezpośredniej
Ujęcie w m. Słupy	KPWIK w Szubinie Sp. z o.o.	Nr 2 83m Q=44 m ³ /h Nr 3 82m Q=54 m ³ /h	Q _{maxh} =49 m ³ /h Q _{maxd} =989 m ³ /d Q _{śrd} = 925 m ³ /d Q _ś roczne=337000 m ³ /rok	Brak danych

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Nakieńskiego

Na terenie gminy Szubin wyznaczono aglomerację kanalizacyjną Szubin. Zagadnienie to reguluje Uchwała Nr III/67/15 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 stycznia 2015 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Szubin. Zgodnie z ww Uchwałą, aglomeracja Szubin ma RLM równą 11320 i bazuje na oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w miejscowości Szubin (przy ul. Powstańców Wielkopolskich 82). Obejmuje miejscowości: Szubin (w części), Zalesie (w części), Ameryczka (w części), Pińsko (w części), Wolwark (w części), Kowalewo (w części), Mąkoszyn (w części), Gąbin (w części) .

Aktualny stan sieci kanalizacyjnej cechuje się dużym niedorozwojem – w mieście obsługuje się około 4/5 mieszkańców, ale na terenach wiejskich – tylko nieco ponad 8%. Sieć jest jednak rozbudowywana, stąd wskaźnik ten będzie się sukcesywnie poprawiał.

Oczyszczalnia ścieków w Szubinie to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna. Odbiornikiem ścieków jest Gąsawka. Rzeczywista przepustowość oczyszczalni w roku 2011 wynosiła 407 tys. m³, co jest wartością umiarkowanie dużą – adekwatną do liczby obsługiwanych mieszkańców. Odprowadzane ładunki: BZT5 – 1512, ChZT – 9576, zawiesina ogólna – 2268. Nie są to wartości duże.

Tabela. Korzystający z infrastruktury sieciowej (% ogółu mieszkańców)

jednostka	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
wodociąg										
gmina łącznie	77,9	78,8	80,0	80,1	80,2	81,0	81,4	81,8	82,3	82,9
miasto	96,4	96,5	96,6	97,0	97,1	97,1	97,1	97,1	97,1	97,1
obszary wiejskie	64,2	65,9	68,2	68,2	68,5	70,0	70,8	71,5	72,4	73,5
kanalizacja										
gmina łącznie	34,6	34,7	34,4	34,4	34,5	34,6	34,6	34,8	34,8	36,0
miasto	73,4	73,9	74,0	74,3	74,8	75,5	76,0	77,1	77,3	77,9
obszary wiejskie	5,9	5,9	6,1	6,4	6,5	6,5	6,5	6,6	6,6	8,4
gaz										
gmina łącznie	b.d.	2,4	2,4	2,4	2,6	3,5	3,5	4,7	5,3	5,2
miasto	b.d.	5,7	5,8	5,9	6,0	8,6	8,6	11,7	13,2	13,0
obszary wiejskie	b.d.	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Regionalnych

Gospodarka odpadami

Zgodnie z „Planem gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2012-2017 z perspektywą...” gmina Szubin znalazła się w 5 Regionie gospodarki odpadami Bydgosko-Toruńskim, w ramach którego działają następujące instalacje regionalne (oznaczenia w nawiasach dotyczą zakresu działalności: Z – przetwarzanie odpadów zielonych, MBP – mechaniczno-biologiczne przetwarzanie odpadów, SK – składowisko odpadów, SP – spalarnia odpadów): Bydgoszcz Corimp (Z, MBP), Bydgoszcz Pronatura (MBP, Z, SK, SP), Bydgoszcz Remondis (MBP, Z), Giebnia gm. Pakość (SK, Z), Wawrzynki gm. Żnin (MBP, Z, SK), Toruń MPO (MBP, Z, SK), Służewo gm. Aleksandrów Kujawski (MBP, Z, SK).

Znajdujące się na terenie gminy dotychczasowe składowisko komunalne w Godzimierzu znajduje się w trakcie rekultywacji.

Zasilanie w energię

Źródłem zasilania gminy w energię elektryczną są główne punkty zasilania 110/15 kV zlokalizowane w Szubinie, Kcyni i Paterku. Wyposażone są one po dwa transformatory o mocy 2x16 MVA. Stacja elektroenergetyczna WN/SN w Szubinie usytuowana została tuż przy północnej granicy miasta w miejscowości Szubin-Wieś miasta. Do niedawna zasilana była jednostronnie linią napowietrzną WN - 110 kV z Bydgoszcz Zachodu, przebiegającą przez wschodnią część gminy, jednak przed kilku laty wykonano połączenie do GPZ w Paterku co zapewnia dwustronne zasilanie.

W kierunku gminy Szubin wyprowadzono również z GPZ Paterk linię napowietrzną SN-15 kV „Tur”, przebiegającą przez północno-wschodnią część gminy, która oprócz stacji transformatorowych na terenie gminy Nakło zasilą również miejscowości na terenie gminy Szubin: Tur, Zamość, Żurczyn, Brzózki, Olek oraz Głębozec.

Ponadto przez południowo - zachodnią część gminy, przebiega na krótkim odcinku linia WN-110 kV relacji Żnin - Kcynia.

Na terenie miasta sieć średniego napięcia w przeważającej większości wykonana została przewodami kablowymi o przekrojach 120 mm² i 240 mm². Skoncentrowana jest ona głównie w centrum miasta oraz na terenach zwartej zabudowy. Na pozostałych terenach miasta sieć średniego napięcia jest siecią napowietrzną. Również na terenach wiejskich sieć rozdzielcza wykonana została jako sieć napowietrzna przewodami stalowo-aluminiowymi AFL 3x70 mm², 3x50, 3x35 i 3x25 mm². Budowa każdej nowej stacji transformatorowej spowoduje rozbudowę sieci średniego napięcia.

Z głównego punktu zasilania, zlokalizowanego w Szubinie wyprowadzonych zostało ogółem 9 linii średniego napięcia 15 kV, w tym trzy linie na teren miasta. Południowo-zachodnia część gminy zasilana jest ze stacji elektroenergetycznej WN/SN, zlokalizowanej w Kcyni. W kierunku gminy Szubin wyprowadzone zostały dwie

linie napowietrzne średniego napięcia: linia Zalesie, która oprócz stacji transformatorowych na terenie gminy Kcynia zasila również takie miejscowości na terenie gminy Szubin jak: Ameryczka, Zalesie, Królikowo, Chraplewo, Smarzykowo i Ciężkowo oraz linia Miastowice, z której zasilane jest Retkowo. Wszystkie linie wyprowadzone zarówno z GPZ Szubin jak i GPZ Kcynia powiązane są między sobą i w razie awarii któregoś GPZ istnieje możliwość awaryjnego zasilania z drugiego GPZ jak również i GPZ zlokalizowanych w sąsiednich gminach.

Na terenie gminy w Łachowie działa średniej wielkości elektrownia wiatrowa – o mocy 500kW.

Ogółem na terenie miasta zlokalizowanych zostało około 50 stacji transformatorowych, zasilających lokale mieszkalne, obiekty usługowe, drobne zakłady przemysłowe, oczyszczalnię ścieków i kotłownię. Typ stacji to: parterowe - MSTt, MSTw, STM, MUW, kontenerowe - TKB24, MKKb, wieżowe - WSRtp, WSTm oraz słupowe STS 20/250, STS 20/100 i SB 2A. Na terenie gminy zlokalizowanych zostało ok. 200 stacji transformatorowych. Większą część stanowią stacje słupowe typu STS 20/250, STS 20/100, ŻH 15B i SB 2A. Ponadto zlokalizowanych jest kilka stacji wieżowych typu WSRtp i kilka stacji parterowych. Moc (tak zainstalowana, jak i możliwa do powiększenia poprzez wykorzystanie rezerw do rozbudowy) jest w stanie pokryć wszystkie potrzeby gminy w okresie docelowym. Jednakże z uwagi na zbyt długie w niektórych przypadkach obwody niskiego napięcia, jak również i na przestarzały typ stacji, zwłaszcza typu SB 2A i ŻH, budowanych w latach sześćdziesiątych i na początku siedemdziesiątych, konieczne będzie w niektórych miejscowościach dogęszczenie stacji oraz wymiana na nowy typ. Również dla każdej nowej większej inwestycji, lokalizowanej na terenie gminy, konieczna jest budowa urządzeń elektroenergetycznych zgodnie z warunkami technicznymi wydanymi przez odpowiednie służby energetyczne.

Na terenie województwa kujawsko - pomorskiego brak jest źródeł wydobycia gazu ziemnego. Województwo uzależnione jest więc od dostaw gazu z systemu krajowego. W stanie istniejącym zgazyfikowane przewodowo gazem ziemnym, wysokometanowym typu E jest miasto Szubin oraz kilka miejscowości wiejskich. Miasto zaopatrywane jest w gaz z sieci krajowej gazu ziemnego wysokiego ciśnienia z gazociągu DN 150 wykonanym jako odgałęzienie z istniejącego gazociągu DN 150 relacji Gniewkowo - Żnin - Nakło. W ostatnich latach odgałęzienie to przedłużono w kierunku gminy Białe Błota, co stwarza możliwość gazyfikacji urbanizującej się części północnej gminy. Gaz do miasta doprowadzony został bardzo późno, bo dopiero w 1996 roku. W sąsiedztwie miasta (na południe), zlokalizowana została stacja redukcyjno - pomiarowa o wydajności 3000 m³/h.

Wg danych Polskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. Oddział w Gdańsku, na terenie gminy zgazyfikowano także miejscowość Tur i w małym zakresie także Wolwark i Szubin Wieś. Planuje się gazyfikację Kowalewa i Zamościa, a rozważa się gazyfikację Rynarzewa i Smolnik. Ponadto projektowany jest (na terenie gminy Nakło) gazociąg średniego ciśnienia relacji Paterek - Potulice, który stanowić będzie źródło zasilania dla północno-zachodniej części gminy. Główny Urząd Statystyczny wg najnowszych dostępnych danych (za rok 2011) nie wykazywał poboru gazu przez mieszkańców miejscowości wiejskich gmin.

Dla istniejących i ewentualnie realizowanych w przyszłości gazociągów obowiązują strefy wolne od zabudowy, określone Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie .

W gminie funkcjonuje podmiot realizujący zadania własne gminy w zakresie zaopatrzenia w ciepło - jest to Komunalne Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Bydgoszczy (Spółka z o.o.), które posiada na terenie miasta Szubin źródło ciepła - Ciepłownię Szubin, o mocy zainstalowanej 7,25MW, opalanej miałem węglowym, z której ciepło dostarczane jest do około 70 węzłów ciepłych za pomocą sieci ciepłowniczej o łącznej długości około 6,5 km (wszyscy odbiorcy znajdują się na terenie miasta Szubin).

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Tereny dla realizacji zadań publicznych o znaczeniu ponadlokalnym obejmują głównie inwestycje dotyczące komunikacji i infrastruktury technicznej. Są to zadania wynikające z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego (przed nazwą zadania podano jego numer z Planu). Gminy Szubin dotyczy umiarkowanie duża liczba zadań o znaczeniu wojewódzkim lub krajowym wskazanych w pzpw.

L.p.	Nazwa zadania
2.	Ochrona gruntów o wysokiej przydatności dla rolnictwa przed zmianą użytkowania na cele nierolnicze
6.	Regulacja i odbudowa rzek i kanałów w zlewni Noteci i Wełny (Kanał Kuśnierz, Kanał Smyrnia, Smyrnia Mała, Kcynka, Pomorka, Kanał Złotnicki, Dziemionna, Struga Sleska, Rokitka, Panna Północna, Bachorze, Kanał Gocanowski, Gasawka, Wełna, Potok Koldrabski, Struga Sadowiecka, Kanał Ciechrz-Bożejewice, Potok Uścikowski, Rawka i Biała Struga)
8.	Budowa drogi ekspresowej S-5, w tym na terenie gminy Szubin: - przebudowa na odcinku Bydgoszcz- Szubin - budowa obwodnicy m. Rynarzewo - budowa obwodnicy m. Szubin - przebudowa na odcinku Szubin- Żnin - budowa obwodnicy m. Kowalewo
39.	Opracowanie programu ochrony środowiska wraz z planem gospodarki odpadami dla obszaru województwa kujawsko-pomorskiego
40.	Realizacja programu zwiększenia lesistości i zadrzewień województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2001-2020
42.	Utworzenie Skępskiego Parku Krajobrazowego i Pałuckiego Parku Krajobrazowego
47.	Zachowanie korytarzy ekologicznych zapewniających ciągłość między obszarami prawnie chronionymi, w tym w dolinie Wisły i w dolinie Noteci
50.	Likwidacja składowisk odpadów stwarzających zagrożenia dla środowiska i rekultywacja nieczynnych składowisk odpadów, w szczególności w gminach: Koronowo, Nowa Wieś Wielka, Łubianka, Osie, Jeżewo, Złotniki Kujawskie, Szubin, Gniewkowo, Mogilno, Gąsawa i Lubraniec (łącznie 55 składowisk)
51.	Likwidacja wszystkich nieczynnych mogiłników niespełniających wymogów ochrony środowiska w gminach: Nakło, Aleksandrów Kujawski, Lubicz, Grudziądz, Lipno, Świekatowo, Tuchola, Kamień Krajeński, Dębowa Łąka, Kowalewo Pomorskie, Golub-Dobrzyń, Rypin, Szubin, Gąsawa, Dąbrowa Biskupia, Rogowo i Bytoń
53.	Rewaloryzacja historycznych układów urbanistycznych (60 miast i miejscowości)
82.	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 246
114.	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 247
155.	Przebudowa drogi wodnej: Kanał Bydgoski - J. Gopło- rz. Warta
172.	Budowa linii 110kV jako drugostronnego zasilania GPZ Szubin ze stacji GPZ Paterek
178.	Budowa gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Szubin – Białe Błota D, 150mm

Powyższy wykaz zawiera nazwę zadania, nie rozstrzyga natomiast czy zadanie to pozostaje nadal aktualne. Zadania zapisane w pzpw były sukcesywnie realizowane, częste są też przypadki częściowej ich realizacji (np. modernizacja wybranych odcinków dróg). Tym samym nie jest możliwe jednoznaczne rozstrzygnięcie, które z powyższych zadań straciły już swoją aktualność. Bez wątpliwości aktualność straciły zadania nr: 51 (mogilnik zlikwidowany), 172 i 178 (obydwa zadania zrealizowane).

Oprócz zadań wymienionych powyżej, do zadań realizujących cele publiczne o znaczeniu ponadlokalnym, zaliczyć należy modernizację dróg powiatowych.

Burmistrz Szubina

Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr .....
Rady Miejskiej w Szubinie
z dnia 5 listopada 2015 r.

St u d i u m **uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego** **gminy Szubin**

tekst Studium - część druga

Kierunki zagospodarowania

St u d i u m
uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
gminy Szubin

PRACOWNIA PROJEKTOWA „SIEĆ 1” PAWEŁ ŁUKOWICZ

ul. Gdańska 54/6, 85-021 Bydgoszcz

Studium

uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

gminy Szubin

tekst Studium - część druga

Kierunki zagospodarowania

Spis treści

Synteza uwarunkowań rozwoju gminy.....	4
Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów.....	6
Wskaźniki dotyczące zagospodarowania. Tereny wyłączone z zabudowy.....	17
Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk.....	19
Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.....	22
Kierunki zagospodarowania w zakresie rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.....	23
Kierunki zagospodarowania w zakresie rozwoju turystyki i wypoczynku.....	24
Kierunki rozwoju w zakresie komunikacji i infrastruktury technicznej.....	24
Obrona cywilna.....	31
Zadania celu publicznego o charakterze lokalnym.....	31
Zadania celu publicznego o charakterze ponadlokalnym.....	35
Obszary, dla których istnieje obowiązek sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.....	36
Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	36
Obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne	37
.....	37
Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości.....	37
Obszary przestrzeni publicznej.....	37
Obszary lokalizacji wielkopowierzchniowych obiektów handlowych	37
Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi oraz zagrożone osuwaniem się mas ziemnych.....	37
Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji i rekultywacji.....	38
Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.....	39
Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.....	39
Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych.....	39

SYNTEZA UWARUNKOWAŃ ROZWOJU GMINY

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Szubin położona jest w środkowo-zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w południowej części powiatu nakielskiego (siedziba gminy leży w odległości ok. 18 km od Nakła). Jest jedną z 35 gmin miejsko-wiejskich województwa. Siedziba gminy licząca ok. 9,5 tys. mieszkańców należy do licznego w województwie grona miast o podobnej klasie wielkościowej (jest drugim pod względem wielkości miastem powiatu). Jest miejską siedzibą gminy, ukierunkowaną na obsługę mieszkańców gminy, obsługę rolnictwa i lokalnej przedsiębiorczości, nie wykazującą obecnie wyraźnej specjalizacji, ale oferuje także usługi o znaczeniu powiatowym (zwłaszcza opiekę szpitalną i szkolnictwo ponadgimnazjalne), co powoduje, że pod względem stanu rozwoju usług – wyróżnia się wśród innych małych miast. Gmina zajmuje powierzchnię ok. 332,1 km² co lokuje ją wśród największych gmin województwa (jest drugą po Koronowie gminą pod względem zajmowanej powierzchni). Powierzchnia gminy w skali województwa kujawsko-pomorskiego jest obiektywnie bardzo duża (większość gmin zajmuje powierzchnię 80-200 km²), jednak warto zauważyć, że kilka gmin w tej części województwa cechuje się dużymi (choć mniejszymi, niż gmina Szubin) powierzchniami, np. Kcynia, Żnin, Mogilno.

Liczba ludności gminy wynosi prawie 24 tys. co lokuje gminę w grupie jednostek dużych i zwiększa się w ostatnich latach. Także liczba ludności wiejskiej (prawie 14,5 tys.) wyróżnia gminę na tle innych obszarów wiejskich województwa (pod względem liczby mieszkańców wiejskich gmina lokuje się na 3. pozycji w regionie – jest to liczba znacznie większa, niż przeciętnie – większość gmin liczy na obszarach wiejskich ok. 5-9 tys. mk.).

Gęstość zaludnienia przekracza 40 os/ km² a w odniesieniu do obszaru bez lasów, łąk i pastwisk – zbliża się do 80 osób/ km² – pierwsza wartość jest dosyć niska, ale druga (odniesiona do faktycznej powierzchni zamieszkania i prowadzenia działalności) jest dosyć wysoka. Obydwie wartości mają jednak charakter neutralny i nie stanowią istotnego uwarunkowania rozwoju (ani pozytywnego, ani negatywnego).

Sieć osadniczą gminy tworzy miasto oraz 56 miejscowości wiejskich o bardzo zróżnicowanej liczbie mieszkańców. Największe miejscowości – Zamość (1,5 tys.), Rynarzewo (1,4 tys.), Kołaczkowo (1,05 tys.), Tur (0,95 tys.), Zalesie (0,75 tys.), zaliczają się do kategorii dużych w skali województwa wsi, aczkolwiek w sąsiednich gminach (także na terenie powiatu) jest kilka miejscowości wiejskich o znacznie większej liczbie mieszkańców.

Siedziba gminy – miasto Szubin - położona jest w odległości niespełna 20 km od granic Bydgoszczy (siedziby Wojewody) i ok. 75 km od Torunia (siedziby Marszałka i władz samorządowych województwa). Uwagę zwraca regularny kształt gminy oraz centralne położenie siedziby, dobrze dostępnej z terenu całej gminy (węzeł, w którym zbiegają się drogi różnych kategorii).

2. FUNKCJE GMINY

Gmina ma charakter wielofunkcyjny. Miasto jest ośrodkiem usługowym o potencjale przewyższającym typowe miejskie ośrodki gminne (świadczą o tym zakres usług oraz ponadlokalny zasięg oddziaływania – dotyczy to zwłaszcza szkolnictwa ponadgimnazjalnego oraz specjalistycznej i szpitalnej opieki zdrowotnej). Wiodącą funkcją terenów wiejskich gminy są działalności rolnicze, aczkolwiek w części północnej przeważają działalności o charakterze podmiejskim – funkcja rzemiosła, produkcji oraz mieszkaniowa. Gmina cechuje się dużą liczbą zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (ponad 1,7 tys.) z czego nieco ponad połowa działa na obszarach wiejskich. Przedsiębiorczość na obszarach wiejskich gminy jest rozwinięta na dobrym poziomie, ale wskaźnik dla miasta jest wyraźnie niższy, niż przeciętny (sytuuje Szubin wśród miast o słabych wskaźnikach). Zarówno w mieście, jak i na obszarach wiejskich, zaznacza się dobry rozwój działalności usługowych – o ile ogólne wskaźniki przedsiębiorczości są przeciętne lub niskie, to wskaźniki dla działalności usługowych są korzystne. Znaczna część gminy (około 1/3) to obszary leśne, na których prowadzone jest także gospodarcze wykorzystanie lasów (pozyskanie grubizny). Środkowo-zachodnia oraz północna część gminy są obszarami ważnymi z punktu widzenia pełnienia funkcji ekologicznych i jako takie - powinny podlegać ochronie przed przekształceniami i antropopresją. Gmina posiada dosyć korzystne predyspozycje dla rozwoju niektórych funkcji turystyczno-wypoczynkowych; działalności te jednak jak dotąd (poza wypoczynkiem weekendowym realizowanym w bazie ogrodów działkowych) rozwinięte są stosunkowo słabo.

3. STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA

Podstawowym czynnikiem kształtującym strukturę gminy jest zróżnicowanie fizjograficzne - część południowa, wschodnia i zachodnia położone są w strefie wysoczyzny morenowej o zróżnicowanej rzeźbie, miejscami pokrytej polami sandrów,